

# Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.  
Telefon št. 73.

Leto XXII.

Št. 52.

Kranj, 24. decembra 1938



Izhaja vsako soboto.  
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,  
četrtletno 10- din.

## Moč dobrote

Beseda za božič.

Pred davnimi časi je živel mogočen kralj. Šel je s silno vojsko v tuje dežele, požgal vasi in mesta in odvajal prebivalstvo v ujetništvo. Svoja dela je dal vklesati v skalo in ko je čutil, da se mu bliža konec, si je dal postaviti grob iz ogromnih rezanih kamnov. Položniki so po njegovi smrti dali njegovo truplo maziliti z dragoceno dišavo, da bi mu smrt ne mogla škodovati.

Toda njegovo ime ni ostalo živo med nami. Naši obrazi se ne razsvetlijo in naša sreča ne utripajo krepkeje, če slišimo o njem. Prišel bo čas, ko bosta dež in vihar razdejala poslednji kamen njegovega spomenika in puščavski pesek bo vel preko njegovih sledov, kakor da ni nikoli živel.

Pred davnimi časi pa je živel tudi kralj, ki ni imel nobenih vojakov, ni prelival krvi in ni požgal hiš. Svojega imena ni vklesal v skalo, ampak v srca ljudi. Grešnikom je prežil roko in bolnike je pogladil milo preko njihovega vročega čela. Z usmiljenjem je posvetil v bedo revežev in vztrajal v odpuščanju in potrpežljivosti do kriza. Tistim, ki so ga najbolj preganjali, je izkazoval največ sočutja in želel si je, da bi jih s svojim zgledom odrešil od njihove divjosti.

## Nov most in nova ljudska šola blagoslovljeni.

Zadnje dni pretečenega tedna so v Kranju z mrzlično naglico pripravljali za blagoslovitev novega mostu in nove šole. Most so lepo okrasili, posebno veliko dela pa je bilo pri novi šoli, kjer je bilo treba večkrat delati pozno v noč. Dvorani v deškem in dekliškem objektu so res lepo dekorirali, pa tudi zunaj so delali mlajji poudarek k slovesnosti. V soboto zvečer so obesili hišni lastniki zastave v čast visokemu gostu ki je naslednji dan obiskal Kranj.

V nedeljo zjutraj je bila v farni cerkvi slovesna šolska služba božja, ki jo je opravil g. katehet Žuček. Pri sv. maši so bili navzoči tudi predstavniki oblasti in javnih ustanov z g. županom Česenjem in okrajnim načelnikom g. Lipovškom na čelu. Po sv. maši je bil pri vohu na novi most sprejem g. bana dr. Marka Natlačena, ki se je točno ob 10. uri pripeljal na Strossmajerjev trg. Ko je ban stopil iz avtomobila, ga je številna množica pristrčno pozdravljala, godba Glasbenega društva je zaigrala državno himno, nato so ga pozdravili predstavniki javnih oblasti.

Tik ob vohu na novi most je pozdravil navzoče v imenu kranjske občine g. Fock, posebno pa je pozdravil g. bana ter projektanta mostu g. inž. Dimnika in graditelja mostu g. stavbenika Karla Kavko. G. Fock je nato podal na kratko potek gradnje novega mostu, nakar so vsi navzoči odšli na novi most. Sredi lepo okrašenega mostu je stala pogrnjena mizica s križem in blagoslovljeno vodo. G. dekan Matija Škerbec je najprej blagoslovil kip sv. Janeza Nepomuka, ki stoji v zamreženosti omarici ob strani mostu, nato pa blagoslovil most.

Po blagoslovlitvi je g. ban odprl novi most z besedami:

„Novi most, ki ga odpiramo, je v tehničnem pogledu prava gradbena znamenitost. Ta novi most pa je za Kranj in za bodoči razvoj kranjskega mesta tudi pomembne važnosti. Z novim mostom je Kranju odprta prostrana hujanska ravan, ki se je z ustvaritvijo te zveze preko Kókre bistveno približala srcu kranjskega mesta. Hujanska ravan, ki je z novim mostom pritegnjena neposredno k središču Kranja, nudi Kranju možnost novega in ugodnega razvoja; na obširni hujanski ravnini bo nedvomno že v bližnji bodočnosti nastal nov, lep in zdrav del mesta.

Ni si zgradil nagrobnega spomenika kakor stari kralji in vendar vidite povsod v velikih mestih in v majhnih vaseh hišo, ki se v njegov spomin dviga proti nebu, da, še visoko nad človeškimi bivališči, blizu večnega snega, se oglašajo zvonček gorske kapele v spomin na delo Njegove ljubezni.

In ta teden bo praznoval ves svet sveto noč Njegovega rojstva.

Glejte: Moč dobrote je večja in trajnejša kot ves bojni hrup tega sveta. Ta moč vabi blodečega kakor luč očetnega doma v temnem gozdu. Ne bojte se, da bi se dobrotu in ljudomilost izgubila. Vsaka ljubezniva beseda in nezmagana ljubezen je nesmrtna. Zmagala bo nad zaničevanjem in posmehom.

Drevo brez listja ni nič: človek brez Jezusa, prav tako ni nič. Nobena rastlina, nobena ptica ne more brez sonca živeti; pa tudi noben človek in noben duh ne more brez Jezusa živeti.

On je edini pravi brat in prijatelj vseh ljudi, ki je prišel odrešit vse ljudi, ki so dobre volje.

Naj bi nas v teh svetlih dneh vse objel blagoslov Njegovega prihoda na svet, da bi zazarela v naših dušah Njegova milost in resnica. To bodo potem pravi in veseli božični prazniki!

Cestitam kranjskemu mestu k tej novi pridobitvi. Cestitam pa tudi možem, ki vodijo kranjsko občino, k njihovu modremu razumevanju krajevnih potreb, k njih podjetnosti in vztrajnosti, ki jo tudi to delo z vso zgovornostjo izpričuje.

Naj bi ta novi most pripomogel k čim lepšemu razvoju starodavnega in lepega kranjskega mesta, naj bi ta novi most čim več prispeval k medsebojni povezanosti kranjskega prebivalstva, naj bi oživil in okreplil zavest skupnosti vseh, ki prebivajo tu ob steku Kókre v Savo in naj bi pripomogel do čim lepšega napredka in blagostanja — v korist in slavo vse naše slovenske in jugoslovanske skupnosti!

Po teh besedah se je g. banu zahvalil za otvoritev in lepe besede g. župan Česenj, obenem pa se mu še enkrat zahvalil za pripevek 70.000 din, ki ga je dala banovina za to gradnjo. Nato si je g. ban podrobneje ogledal most in po ogledu odšel k novi ljudski šoli.

V veži deškega šolskega objekta je visokega gosta navdušeno pozdravila vsa zbrana šolska mladina. V lepih besedah ga je pozdravil učence Roman Resman, Staša Korbarjeva pa mu je podala lep šopek rdečih nageljnov. Otroci so visokega gosta gledali z žarečimi očmi, vsak bi bil rad tako srečen, kakor sta bila srečna Roman in Staša, ko jima je g. ban stisnil ročici. Nato je g. ban predstavil g. župan Česenj upraviteljico šole gospo Vodenikovo in upravitelja deške šole g. Potočnika in ga odvedel v dvorano, ki je v II. nadstropju. Tukaj je bila lepa proslava, ki jo je otvoril g. župan Česenj z lepim nagovorom. G. dekan Matija Škerbec je blagoslovil novo šolo, pred in po blagoslovu je odlično zapela več pesmi šolske mladine pod vodstvom g. Potočnika. Vsa številna množica, ki je do zadnjega kotička napolnila dvorano je željno pričakovala govor g. bana dr. Natlačena:

„Zopet izpolnjujem prijetno nalogo, da odprem nov dom, posvečen ljudski izobrazbi, novo ljudsko šolo v Kranju.

V primeroma majhnem krogu okrog slovenske prestolnice Ljubljane je v letošnjem letu 1938 z današnjim dnevom dograjena in izročena svojemu namenu že deveta ljudska šola. V tem letu smo dogradili in odprli šole v Lipoglavu, ki je stala 500.000 dinarjev, v Sovodnju, ki je

stala 500.000 dinarjev, na Homcu, ki je stala 800.000 din, v Črnučah, ki je stala 760.000 dinarjev, na Rudniku, ki je stala 500.000 dinarjev, v Ratečah, ki je stala 600.000 dinarjev, na Crnem vrhu, ki je stala 500.000 dinarjev in v Šmartnem pod Šmarno goro, kjer je bila že obstoječa šola bistveno povečana za znesek 250.000 din. Šola, ki je bomo danes odprli, pa je krona vseh v letošnjem letu v naši banovini dograjenih šolskih zgradb.

Število ljudskih šol, ki so bile letos pri nas dograjene, in zneski, ki jih je v ta namen naše ljudstvo žrtvovalo, dokazujejo, kako visoko ceni naš narod šolo in koliko važnost pelaga na izobrazbo svoje mladine. Naj v tej zvezi ugotovim še to, da stane letno ljudsko šolstvo državo v naši banovini 80.513.498.— din, da znašajo izdatki naše banovine za stvarne potrebe šole na ljudskih šolah 19.492.895.— din in da znašajo žrtve naših občin za ljudsko šolstvo v tekčem letu 12.266.941.— dinarjev. Vsi izdatki države, banovine in občin za ljudsko šolstvo znašajo torej v naši banovini v letošnjem letu 112.075.354.— din, pri čemer pa še niso vpoštevani izdatki za nove zgradbe.

Vseh državnih ljudskih šol v naši banovini je 865 s 4168 oddelki, a pohaja jih 188.156 otrok. Poprečno znašajo torej stroški, ki jih imajo država, banovina in občina skupaj za enega učenca letno 596.— din.

Te številke sem navedel radi tega, da vidite ogromno breme in ogromne žrtve, ki jih naše ljudstvo doprinaša za vzgojo in izobrazbo svojih otrok. In še to naj poudarim, da doprinaša te ogromne žrtve naš narod rade volje, brez sile in brez godrnjanja, ker se dobro zaveda, da je današnja naša mladina bodočnost našega naroda in da mu torej za mladino in njeno izobrazbo nobena žrtev ni prevelika.

Kranjskemu mestu čestitam k tej novi veličastni zgradbi, ki mu bo dolga desetletja v čast in ponos. Cestitam pa tudi možem, ki vodijo danes usodo kranjske občine in ki jim gre za slavo, da moremo danes ta veličastni dom ljudske izobrazbe odpreti. Cestitam nadalje k današnjemu prazniku tebi, šolska mladina! Iz tesnih, mračnih, zaduhlih in nezdravih prostorov se boste, dragi otroci, preselili sedaj v svetle, sončne in zdrave šolske dvorane. Ne pozabite velikih žrtev, s katerimi so vam to veliko udobnost omogočili vaši starši, in vračajte jim te žrtve z iskreno hvalečnostjo na ta način, da se boste po najboljših svojih močeh trudili, da bodo vaši uspehi čim boljši in da ho tudi vaše vedenje in življenje tako, da vas bodo vaši starši vedro veselili. Cestitam pa končno k današnjemu prazniku tudi vam, člani učiteljskega zbora! Tudi vi se morete veseliti, ko jemljete slovo od tesnih in nezdravih prostorov in ko prihajate v te zračne in svetle sobane. Mnogo prijetnejše in mnogo lažje bo vaše delo med mladino; z manjšimi napori boste mogli dosegati večje uspehe, ne da bi morali odslej v dosedanji meri izčrpavati svoje telesne moči in zdravje. Moja želja, ki jo izražam na vaš naslov, pa je ta, da bi tudi vi izkazovali iskreno hvalečnost staršem za to veliko dobroto. Ta vaša hvalečnost se bo najlepše izražala na ta način, ako boste posvetili vse svoje moči, vse svoje sposobnosti in vsa svoja ljubezen mladini, ki vam je izročena od staršev, da jo vzgajate in izobrazujete, ako boste storili vse, da bo ta nova šola mladini res vsikdar dom, vodnik in branik. Dom, v katerega bo mladina rada zahajala, ki se bo v njem počutila dobro in prijetno kakor doma pri svojih starših, dom, v katerem boste izročeno vam mladino vzgajali v duhu naše slovenske krščanske hiše. Vodnik, ki bo s skrbno ljubeznijo vodil mlada srca in jih z razumevanjem in toplo besedo navduševal za vse, kar je res lepo, dobro, plemenito, ki ho budil in vnel in gojil čisto domoljubje, ljubezen do slovenskega naroda in do jugoslovanske države, branik proti vsem napakam in nevarnostim, ki bi mogle zvoditi mladega človeka na kriva pota in kvariti njegov značaj.

Ko odpiram to novo šolsko zgradbo in jo izročam s tem njenemu namenu, od srca želim, naj bi bil v njej večno božji blagoslov in naj bi mladina, ki se bo v njem izobraževala, rasla

Blagoslovljene in pravega veselja polne božične praznike želita vsem naročnikom in prijateljem našega lista

uredništvo in uprava.



Joža Vovk:

## Svetonočni pozdrav

Nocoj je nebo razsvetljeno in daleč nocoj ni nikamor, nocoj je spet vse pomlajeno, gorkó je povsod in topló.

Zakaj mi gledaš v oči, moj brat? Od daleč prihajaš? Nocoj se spočij, nič vrat ne zaklepaj, luč skromno privij, zavese na oknu razkleni. Glej, še te poznam, prišel sem za tabo, tvoj brat sem in mir ti prinašam, po letih pozabe se zopet oglašam pri tebi, moj brat...

Nocoj ni skrivnosti, med nami, vsa sreča se kakor ožarjeni hrami nocoj smo vsi revni, nocoj vsi bogati, med nami je véliki Brat, da vrne ljubezen, ki v meni in v tebi umira.

Ne glej me neverno, moj brat, nocoj je nebo razsvetljeno in daleč nocoj ni nikamor, nocoj se srečujejo duše, nocoj smo vsi eno, med nami je véliki Brat.

## Lepo božično darilo!

Prof. dr. JOŽE ŽONTAR - JA

„ZGODOVINA MESTA KRANJA“

Naroča se pri

KARLU HAM V KRANJU

in napredovala v zvestobi do Boga in nesebični ter požrtvovalni ljubezni do svojega naroda in do svoje države Jugoslavije.

Po lepem govoru g. bana, ki so ga vsi navzoči zaključili z viharnimi ovacijami, je bila v dvorani dekliške šole slavnostno kosilo v čast g. banu dr. Natlačenu.

Novo šolo so si z zanimanjem ogledovali ves dan Kranjčani in uvideli, da so dobili kranjski otroci res tako popolno in v vsakem oziru odgovarjajočo šolo, kakršne nima noben drug kraj v Sloveniji.

## Naše delovanje v Trziču

Bližamo se koncu leta in je prav, da se ozremo nazaj na delo, katero je bilo v preteklem letu storjeno, obenem pa si napravimo za bodočnost program, po katerem se bo gradilo dalje. Pravimo, da je gospodarstvo podlaga vsemu življenju. Vse gre skozi želedec, celo ljubezen, dobra volja, različno razpoloženje, predvsem pa socialno vprašanje itd. Vsega tega smo se dobro zavedali že pred leti. Stremeli smo po napredku v gospodarstvu, v prosveti in tudi v socialnopolitičnem oziru. V tem pravcu smo se vzgajali in dokazali na raznih področjih potrjujejo, da smo hodili pravo pot. Pogledjmo si naše gospodarstvo v pretečenem letu.

Bilo je sredi marca, že so se pričela adaptacijska dela pri mestnem domu. Kolikor je bilo še brezposelnih, so prišli do dela, tuji delavci so prihajali, denarja je prišlo več v obtok, saj so samo tržiški obrtniki zaslužili preko 700.000 dinarjev, koliko pa so pustili denarja delavci in monterji drugih tvrdk n. pr. tvrdke ing. Dedek-a, ki je imela prevzeta zidarska in težaška dela, Hudnik, vodoinštalaterska, Oseljci pečarska itd., od katerih so nastavljeni in delavci pustili marsikak dinar v Trziču za hrano, za obleko in razne potrebine. Samo po sebi je umevno, da se je gospodarstvo vsled tega počivilo. Občina sama pa je prišla do poslopja, ki bo za njeno gospodarstvo velik plus. Z mestnim domom se je spremenilo marsikaj. Glavni trg je postal ob tržnih dnevih prost in promet ni več oviran. Razni uradi so prišli do boljših prostorov. Občina je tudi pokazala, kakšna morajo biti zdrava stanovanja. Poleg ogromnega dela z adaptacijo pa se je še tudi na drugih krajih gradilo. Na pilarni sta se obnovila dva mostova. Za pilarno so napravili v Mošni dolini strugi pragove, ki so obvarovali pri zadnji povodnji pilotno steno. To steno je bilo itak treba že v zgodnji spomladi obnoviti v kolikor jo je lani mesca oktobra poškodovala povodenj. Mesca avgusta se je razširila Usnjarska ulica pred „Paradižem“ ter obnovile stopnice za Dornikovo fužino. Ob vodi pa se je napravilo novo ograjo. Toliko občinskih javnih del v enem letu dokazuje, da je občina v dobrih gospodarskih rokah.

Smuška skakalnica pri cerkvi sv. Jožefa je v glavnem dograjena ter bo letošnjo zimo že služila svojemu namenu. Zgradil jo je Fantovski odsek z velikimi materialnimi žrtvami.

Načrte zanjo je izdelal priznani strokovnjak za smuške skakalnice g. ing. Stanko Bloudek. K gradnji je posebno pripomogla tržiška občina, ki je dala na razpolago prostor in potrebni les. Nekateri tržiški podjetniki pa so gradnjo denarno podprli.

Skakalnica bo dopuščala 25 metrske skoke ter bo za dalj časa zadoščala potrebam naših smučarjev. Tudi v tujskoprometnem oziru pomeni skakalnica korak naprej.

Fantovski odsek je vzel od občine v najem svet za Virjem, kjer si je naša mladina ustvarila telovadišče na prostem. Na tem prostoru so se že urile in vežbale vrste fantov, deklet in naraščaja za slavne mladinske dneve v Ljubljani. Naša mladina je imela na tem prostoru tudi javen nastop 18. septembra; razna društva pa so ga uporabljala za svoje običajne prireditve.

Naša prosveta gre svojo pot dalje. Prosvetno društvo Sv. Jožefa vrši častno svojo vlogo. Letos smo imeli že več prosvetnih večerov. Na zadnjem je imel predavatelj g. dr. Snaj, ki nas je v mislih popeljal v vsoto deželo, v Betlehem. Opereta „Dijak prosjak“ je bila trikrat ponovljena to jesen, poleg tega pa so bile na našem odru še predstave za žene in dekleta ter za mladino Miklavžev večer.

Kaj pa za bodoče? Delo preteklega leta nam kaže, da moramo hoditi po tej poti tudi v bodoče in koncem prihodnjega leta upamo, da bomo lahko beležili nove uspehe. Pri tem nam Bog pomagaj!

## Prečudne sanje propadlega opozicionalca

Tisto noč, ko je bil končan volilni boj, se je zmučen in skrušen vlegel v posteljo političnega pokoja propadli kandidat na listi „mijav, mijav“, pa se mu je sanjalo nekako tako-le:

Maček, sam mogočni Maček iz Zagreba, se je pojavil pred njegovimi izmučenimi očmi obdan z gloriozno zmago. Pred njim je svetil z „nacionallaterno“ sam g. Bertl iz Ljubljane, za njim je korakal g. Janez iz Lašč, ki je držal „nekrnanemu“ rep, za temi pa je korakala dolga vrsta „potegujočih se“. Vsi so bili silno resni in molčeči. Prehodili so širo slovensko deželo in pregledovali volilne sezname

po posameznih voliščih. V Ljubljani so rekli g. Mucek Bertlno:

„E, ti bre, gde su ti birači? Kak to, da si propal? Pa so g. Bertl tresočih se beder odgovorili v svetem federalističnem strahu: „Državni uradniki, gospon predsednik, državni uradniki! Vsi so se zbal, pa so išli birati Korosca. Ali inče bez teh imam ja večinu, gospon predsednik!“ Pa so g. Mucek zarenčali: „Kaj buš pripovedal, kad vidim, da nemaš niš ljudi. Za kaznu češ biti opet nacionalista i liberalac i neka te pojede „klerikalni zmaj!“ Ajde, napred, da vidim, koliko imamo u provinciji!“ Ko so „trije modri“ prehodili, širo dravsko banovino in so se prepričali, da tunc drugje ni mnogo boljše, so g. Muc zarenčali in z grmovitim glasom zamijavkali: „Ajde k vragu!“ Potem pa so odsopihali nazaj čez „straže hrvaške“ v svojo deželo.

G. Bertl pa so potem govorili svojim žalostnim opodam: „Vidite, mi smo vendar le zmagali. Preko pol milijona glasov imajo naš gospon predsednik“ več kakor pa vlada. Imam poročila z vseh strani. Moj aparat sijajno funkcionira, kakor bivša postaja na valu 48,5 m, ki pa so jo nam „grdavi“ ugrabili. Vidite, „borci junački“, moja misel je hitrejša kot pa telefon in brzovaj ter vem, da ima že 600.000 glasov več. Jutri bo število še večje potem bomo pa dali našemu uredniku pri „Jutru“, ki je sicer žal že v zatonu, nalog, da poroča v Tagespost, da imamo mi na Mačkovi listi 700.000.— glasov večine. Das ist schon gemacht. To bodo zijali „klerikalci“. Torej nič strahu in naprej! Poleg večine bomo še razglasili obsedno stanje, poročali bomo o ogromnih smrtnih žrtvah vladnega nasilja, izdali bomo tajne okrožnice, in ni vrag, da ne bi prepričal vseh onih 170.000 volilcev, ki so se nam po robu postavili, da smo zmagali mi. Živijo narodno edinstvo! Živela federacija! Živela nedeljiva Jugoslavija! Živel dr. Maček! Živeli jugoslovenski nacionalisti! Živeli naši tovariši proletarci! Dol s klerikalci! Pojdite domov! Prosti ste, ni vam treba hoditi v Beograd. Mi ostanemo v najstrožji opoziciji v abstinenici! Živel senat! Čez nekaj kratkih let, se bomo vidli spet! Adijo, pa zdravi ostanite!“

Tako se je sanjalo nekemu „propadlemu kandidatu“, ki si je že doma vadil svoje sedalo na mehki blazini, da bi bolj dorastel „zahtevam poslanske časti in se vadil v srbo-hrvaščini: „Ja imam reč, ti imaš reč, on ima reč“.

Ko se je pa po teh sanjah zbudil, se mu je zdelo kakor nekdanj v mladih letih, ko je tako lepo sanjal o sosedovih Marički, pa so vse

skupaj bile le sanje. Še enkrat je segel po „Srbo-hrvaški Riječnik“, pa je žalostno čital: „Ja sam propao, ti si propao, on je propao. Mi smo propali, vi ste propali, oni su propali, svi smo propali! E, žalostna mi majka!“

## Žnidarjev oče iz Zg. Besnice



Sivolasi mož, ki je vreden: da se ga spomnimo v našem listu, je Papler Janez, p. d. Žnidarjev oče iz Zg. Besnice, kateri bo na St. Janzevo, dne 27. decembra praznoval svoj 85. god. Njegova slika nam kaže moža jubilanta, kateri ima povsod nebroj zaslug. On je še vedno svež in krepak, ter gre še vsako nedeljo k sv. maši tako ponosno, da bi mu nihče ne sodil tako visoke starosti.

On je in je bil vedno v katoliških vrstah, ter naročnik dolrega časopisja.

Kot vojak se je z drugimi slovenskimi fanti udeležil vojne v Bosni in Hercegovini l. 1878.

Se mlad se je zdrav srečno zopet vrnil domov. Bil je celih 26 let župan v bivši občini Sv. Jošt, v popolno zadovoljnost občanov. Saj ga je svetovna vojna našla ravno na županskem stolu, vendar je kljuboval, če tudi so bile včasih zelo grenke ure za njegovo vladanje na občini.

Kot čestni odbornik je mnogo dosegel na ban. cesti Besnica—Kranj, katera se je po njegovi zaslugi na več krajih preložila in se vzvratni klanci, za kar so mu posebno vzniki, domači in tuji lahko hvaležni.

Tudi ustanovitev hranilnice in napeljava vo-

Zvočni kino

„Kino Šmartinski dom“  
v Šmartnem pri Kranju

## TORNADO

najpopolnejši film v naravnih barvah.  
V glavni vlogi: Georg Brent in Beverly Roberts.

PREDSTAVE:  
z rednimi cenami:

na Božič, 25. dec. ob 4, 6. in 8. uri zveč.  
na sv. Štefana 26. dec. samo ob 7. in 9. uri zvečer.

Mimica Zagorska:

## Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

Tovorniki so nakladali tovar nazaj na konje in zapejali jermena.

„Bog in sveti Križ božji!“ je rekel Rado, ko se je poslovil od oštirja in pognali so. Konji so bili vsaj za silo spočiti, hitro je šlo po beli cesti. Kamniški Anžon pa je počil z bičem in glasno zapel:

„Doli na Furlanskem ravnem  
nizka kočica stoji,  
pred njo sedi zalo dekle  
in svetle solze toči.“

Bregar je gledal za odhajajočimi tovorniki. Zelel je, da bi ostala vsaj pesem pri njem in mu drugovala. A pesem in vrisk sta šla z zalim Anžonom, sama pesem, bolečina nič.

XVIII.

Veharjev Rado se je ženil. Navsezgodaj zjutraj je prijezdila dolga vrsta svatov na čilih konjih, v praznih oblačilih in z zelenimi šopki na prsih in za klobuki. Prvi je jezdil starešina, stari Smrekar z Gorjuš, za njim pa drug, Hribarjev Miha in za drugim ženin. Vranec, ki ga je vedno nosil okrog, je bil tudi danes opuščan, ženin pa je imel za klobukom težak šop rozenkravta, rožmarina in nageljnov, čeprav je bila že pozna jesen. Za njimi so jahali svatje drug za drugim. Konji so hrali v zgodnje jutro in vriski svatov so trgali meglo. Nihče ni bil mračnega lica, a najbolj razigran je bil drug Miha. Ženin sam je bil resen, visokozravnan je sedel na konju, vrsta srebrnih tolarjev se mu je svetila izpod temnega plašča. Postrani je imel pokrit klobuk in kodrasti lasje so se mu vsipali na ramena. Levica je krepko držala povodec, desnica mu je počivala na mečevem ročaju. Počasi so se bližali vrhu Kamneka; pred njimi so se prikazale tlačanske kočice, vse puznice, brez znaka nemira. Nad vasjo je pa sedela Hribarjeva domačija, ponosna na ta praznični dan. Kako bi ne bila? Škoki ogenj težke preizkušnje je šel Hribarjev rod, že stoletja svoboden. Za objestnost dedov je trpela domačija toliko ponižanja, da bi se od sramu najraje vdrla v zemljo, iz katere je izšla njena slava in moč.

Svatje so uzrli vas in praznični Hribarjev dom, pa so glasno zavriskali. Oni s Hribarjevine so jim odgovorili in jezdeci so vrtili pozdrav spet nazaj. Tedaj jim je nekdo prijezdil nasproti, vsi so poznali praznika Corna.

„Po kaj prihajate v našo vas? jih je nagovoril.  
„Za tega mladega Veharja, svobodnjaka z Gorjuš, gremo iskat Jerca, hčerko svobodnjaka Hribarja,“ je odgovoril starešina.

„A jaz vam povem, da je ne dobite in tudi v vas ne pojdete. Jaz sem poslanec vaščanov in vam pravim: pojdite mirno nazaj, da se vam kaj ne zgodi.“

„Drug in ženin imata meča, znala nas bosta braniti in vzeti dekle,“ je ugovarjal starešina.

„Mi bomo nevesto branili, kajti to dekle nam je najdražje izmed vseh kar jih cvete v okolici. Tudi Hribar ima meč, znal bo braniti svojo hčer pred vašo nasilnostjo.“

„Kaj pa, če pojde dekle zadovoljno z nami?“ je ugovarjal starešina.

„In če jo ima naš ženin res rad?“ je menil drug Miha.

„Če jo ima zares rad, mu ne bo preveč dati zanjo tisoč zlatih cekinov.“

„To je preveč, camar, preveč,“ so mu ugovarjali vsevpred.

Camar Corn je malo odnehal.

„Pet sto zlatnikov ne bo preveč. Toliko odkupnine mi boste plačali za nevesto, drugače ne pridete v vas.“

„Plačamo odkupnino z meči!“ je zavpil Miha.

„Poravnajmo se z lepim,“ je pogovarjal starešina. „Camar, znižaj odkupnino in govori pametno.“

„Sto srebrnikov, ne beliča manj.“

„Preveč! Govori resno besedo.“

„Petdeset in meh vina.“

„Preveč!“

„Nič ne odneham.“

Rado se je naveličal dolgega prerekanja in je segel v besedo.

„Meh vina dobiš in deset srebrnikov povrh.“

„Ker si rekel ti pravo besedo, naj bo,“ se je udal Corn. Ženin mu je naštel na dlan deset tolarjev, nakar ga je Corn poljubil po starodavni šegi. Tedaj je podal roko še drugu in starešini. Pogajanja je bilo konec, jezdeci so zdirjali v vas. Vaščani so vsi stali pred Hribarjem in so glasno pozdravili prihajajoče.

„Pomagaj vam Bog!“

„Tudi vam,“ so odzdravljali svatje.

Corn je skočil s konja in ukazal:

„Dajte mi obljubljeni meh vina.“

Vaščani so zavpili od veselja, ko je eden izmed svatov potegnili s konja meh vina. Corn je začel točiti vino vsakomur, kdor ga je piti hotel. Starešina pa je medtem potrkal na zaprta vrata.

„Prihajamo v imenu božjem in prosimo prijaznega sprejema.“

Nekdo se je oglašil izza vrat:

„Kakšni razbojniki pa ste in odkod?“

„Ženin svobodnjak Vehar z Gorjuš išče zaročeno nevesto, hčerko svobodnjaka Hribarja z Brd.“

„Pri nas je ni,“ se je oglašil oni za vrati. „Niste prišli v pravo hišo, pojdite jo iskat drugam.“

„Pojdi jo iskat!“ je velel starešina Mihi.

Drug Miha je spodbodel konja in jezdil od hiše do hiše „iskat nevesto“. Nalazšč je v vsaki hiši prevrgel vse kote. Potem je zdirjal nazaj pred Hribarja.

„Nikjer je ni. Tu mora biti,“ je povedal Miha.

Starešina je znova udaril po vratih.

„Odprite in nam izročite nevesto!“

Vrata so se odprla in na pragu so se pokazale tri stare ženske. Vse so silile proti ženinu, a svatje so ga obkrožili in tako ubranili, da se ga nobena ni mogla dotakniti. Oni, ki je bil skrit za vrati je vprašal:

„Ali je katera izmed teh prava?“

„Nobena,“ je rekel starešina. „Pokažite še druge.“

Zdaj je prišla na prag družica, Belinova Marinka.

„Ali je ta prava?“ je vprašal skriti svat.

„Ta bi vam bila po godu, vendar prava še ni.“

Družica je izginita nazaj v hišo in na prag je prišla Jerca sama.

„Ta pa je, ta,“ se je smejal starešina. „V imenu Ožeta in Sina in svetega Duha, vstopimo v to hišo in hodimo gostje, kakor je bil Jezus in Njegova mati Marija na očetvi v Kani Galileji.“

Vstopil je prvi starešina, za njim drug in ženin, potem pa vsi svatje po vrsti. V hiši so posredli za obložene mize, pili so in se gostili. A kmalu je starešina ukazal pažkom, naj pripravijo konje, ker je dan kratek, pot pa dalga.

Svatje so se začeli pripravljati na pot. Zajezditi so konjiče in jih gnali proti Bodeščam, kjer je bila poroka. Jerci so drsele svetle solze po licih, ko je stopila z ženimom pred oltar. Rado pa je bil moder, resen, kakor vedno. Ko so prišli iz cerkve je Rado glasno zavriskal pa so zavriskali še drugi svatje. Potem pa so spodbodli konje in jih v diru gnali proti daljnim Gorjušam.

dovoda v Zg. Besnici, ni bila izvršena brez nje-ga. On je deloval vse povsod, kjerkoli se je kaj delalo vaščanom ali občanom v korist, povsod je on deloval. Posebno se je zanimal za elektriko, katera je posvetila v Besnici na njegovo pobudo. Saj je bil on prvi, ki je delal na to, da bi ljudstvo spoznalo, kako je elektrika potrebna. Zaslužni starček, ki je deloval še na mnogih drugih krajih, kar pa vsega nismo mogli navesti, je v svojem življenju tudi mnogo-

krat pil grenke kaplje iz keliha trpljenja, vendar je kljub trpljenju ostal še vedno zdrave narave in bistrega duha.

Za njegov 85. god mu želimo prav iz vsega srca vsa sreča in božjega blagoslova. Bog uhrani moža jubilanta še dolgo vrsto let, zdravega in čilega, naj se veseli božičnih praznikov in novega leta v krogu svojih otrok in vnukov.

Gorenjsko se bo vršila 14. januarja 1939 v vseh prostorih hotela Stara pošta v Kranju. Solea krema 3.-, 5.-, 10.-, milo 7.50. Za trgovce po orig. tovarniških cenah. Glavno zastopstvo za Gorenjsko:

HINKO PODJAVORSEK - KRANJ.

Zahvala. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Kranju je priredil božičnico dne 18. decembra t. l. Ob 9. uri so se začeli zbirati vojni invalidi, vdove in sirote v veliki dvorani hotela Stara pošta, kjer se je po kratkem govoru tov. predsednika Grošolja začela obdaritev. Obdarovanih je bilo nad 100 včlanjenih invalidov, vdov in sirot, kateri so najbolj siromašni. Odbor, kakor tudi vse članstvo, se zahvaljuje v prvi vrsti kranjskim tovarnam, trgovcem in vsem ostalim meščanom, ki so prispevali k tej obdaritvi.

Vojne žrtve težkop rčakujemo izvajanje novega invalidskega zakona, s katerim se bo marsikateremu izboljšal njegov sedanjí žalostni položaj. Še enkrat najlepša hvala vsem darovalcem.

O'bor.  
Solea krema je najboljšo sredstvo, da obvaruje Vašo kožo in Vaš obraz. Ob vsakem vremenu: soncu, dežju in snegu! Cena din 3.-, 5.-, 10.-.

## PREDOSLJE

Upamo, da bo delo onih, ki so si zamislili vsoto stvar, rodilo uspeh ter tako tudi v stvarnosti dokazalo da se tudi na ta način more uspešno delovati za naše delavstvo ter mu materialno pomoči. Prepričani smo pa tudi, da lo v začetku podjetje imelo marsikatero težavo, ki jih bo pa s poštvovalnim delom tako vodstva, tako tudi zaposlenega delavstva premagalo.

Na britofsko sosesko marsikdo prav ljubo-sumno gleda, češ, da so Britofljani poseben privilegiran del predaške občine in fare. Na Britofljane je tudi prejšnji režim mnogo dal, kajti takrat so zato poklicani z budnim očesom pazili na varnost britofskih vaščanov, da da bi se jim kaj ne zgodilo. Kdor pa je bil takratnim oblastnikom še prav posebno pri srcu, ta je dobil samostojno celico v Ljubljani. Sedaj, ko so se časi zasukali v drugo smer in ko piha drug veter, se zopet pojavljajo glasovi, češ da so v Britofu "ekstravuršt". Najbolj se tokrat čutijo užaljeni prebivalci vasi Suha in moramo reči, prav po pravici. Zakaj nezasišano je, da jim gredo Britofljani tako zagosti. Pomislite, na Suhi imajo za patrona mačka. Pa gredo in poberejo Britofljani kar devet mačkov in ne puste Sušanom niti enega. Tako užaljeni so bili tisto noč enajstega decembra, da nikdar tako. Patron maček pa je visoko dvignil svoj rep in ukočil svoj hrbet ter razkačeno zamijavkal: "Mrjau, mrjau, tku mau, vam bom že dau!" In je častivredni maček sklenil zapustiti nehvaležno vas. V izogib neljubih posledic in pa da ne bi Sušani ostali brez patrona, so se zbrali moške iz Suhe in sklenili na konferenci z Britofljani prijateljski sporazum. Britofljani so tokrat pokazali polno razumevanje za upravičene zahteve Sušanov, zato je konferenca rodila popolen uspeh. Po tej konferenci je bil izdan sledeči uradni zapisnik:

"Na podlagi soglasnega sklepa mož iz obeh vasi ter s posebnim odzrom na dogodke dne 11. decembra t. l. šta se obe pogodniti, to



je soseski Britof in Suha, pobotali na sledeči način:

1. Obe soseski Britof in Suha si zamenjata svoja patrona in sicer izroči Suha Britofu mačka, a Britof Suhi konja.
  2. Zamenjava se izvrši pred pričami na slovesni način ter se kot dan zamenjave doloca prihodnje žegnanje.
  3. Slovesnemu sprevedu se mora priključiti vseh 20 mačkov iz cele občine in ti morajo spremiti svojega patrona na novo pogodno mesto.
  4. S temi mački sme razpolagati britofška soseska po svoji lastni volji in uvidenosti. Po potrebi sme iste tudi odreti na meh ter kože dostaviti v muzej.
- Prečitano in podpisano v Britofu na Mačkov pepelnici dan leta 1938.  
Tako bosta tedaj naši sosedni vasi oziroma soseski zopet živeli v lepem in bratskem razpoloženju.

## ŠKOFJA LOKA

Teden po volitvah. Zadnjč smo na kratko poročali o poteku volitev po celem našem okraju. Videli smo, da je naša JRZ odnesla zmago, kakršne si skoraj sami nismo upali pričakovati. In to resnično nepotvorjeno zmago, ne tako, kakor je čeljusti mladi gospodič, ki je l. 1933. zvesto pomagal JNS zbrati cinveč gradiva za goljufive reklamacije, s katerimi so nato dobili občinske volitve. Gospodič gotovo misli, če je imela gospoda njegove branže umazane roke pri prejšnjih volitvah, da jih imajo tudi naši moške. Ne, nam ni potrebno ponarejanje številk, niti orožništva, niti vojaštva pred volišči, mi imamo za seboj ljudsko voljo, ki je močnejša kot vse drugo in ta nam je dovolj. Loški okraj ima svojega prvega poslanca Dolenca. To pa že takoj v nedeljo zvečer ni šlo nekaterim v račun. Zato so zapregli avto in hajd v belo Ljubljano po "resnične" vesti, zakaj radio je vseskozi lagal. Bili so pri znanem Kramerjevem govoru v Kazini, v katerem so gospod senator vsemogoče sklobasali skupaj, samo resnice ne. To ve menda sedaj že prav vsa država, za to tega mi ne bomo pogrevali. Ampak te vesti so naše loške fante tako spravile s tira, da so takoj ponoči, ko so se vrnili iz Kazine, posebno pa še v ponedeljek razbórnali po celem mestu in okolici o strašnem poboru JRZ, o Mačkovi večini, ki jo je baje čez 500.000, nato že 600.000. Zmaga je rasla od minute do minute, tako da se je bilo bati, da JRZ res ostane brez vsakega glasu. Uboga reval! Nekateri so res na-

## Pristopite kot člani k domači tekstilni zadrugi

Po dolgotrajnih naporih je tekstilna tovarna "Teza" v Kranju končno realizirana: poslopje je zgrajeno, stroji so montirani in po Novem letu začne podjetje obratovati.

V tem podjetju, ki je zgrajeno s kapitalom malega, poštenega, slovenskega človeka, bodo zaposleni izključno domačini. V upanju, da bo tovarna uspevala in nudila delavstvu sčasoma primeren zaslužek in tudi vse koristi solastnika podjetja, je vodstvo napravilo vse potrebne korake, da se ustanovitev te tovarne čimprej ustvari. To se mu je tudi posrečilo. Priglasilo se je hvala Bogu precejšnje število članov, med katerimi je tudi mnogo delavcev in vplačalo deleže ter omogočilo na ta način zgraditev tovarne in naročitev strojev. Danes je poslopje dovršeno in stroji montirani. V najkrajšem času se bo začelo obratovati. Zato vabimo vse dobro misleče, posebno delavski stan, da pristopijo kot člani v vplačilom vsaj enega deleža podjetju.

O potrebi ustanovitve te domače tekstilne industrije smo v našem listu že nekočkrat

osnovne šole. Vabljeni so člani in sploh prijatelji sadjarstva. Posebnih vabil ne bo.

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda koža, pridite v našo higienično urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse ne prijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za din 6.-. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnjaško popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.

Božično obdarovanje tuberkuloznih bolnikov v Kranju. Odbor društva Kolo jugoslovanskih sester v Kranju, Vincencijeva družba v Kranju Vincencijeva družba v Stražišču so za letošnje božične praznike obdarovali revne tuberkulozne bolnike kranjskega protituberkuloznega dispanzerja. Vsem blagim darovalcem se v imenu vseh obdarovancev najlepše zahvaljuje protituberkulozni dispanzer v Kranju.

Običajna prireditve Lovskega društva za

# Tedenske novice

## KRANJ

Javno kopalnice v Zdravstvenem domu bo odprto pred božičnimi prazniki in pred Novim letom v petek od 14. do 19. ure in v soboto od 8. do 16. ure. Na Božič, Štefanovo in Novo leto je kopalnice zaprto.

Valvazorjeva kočna pod Stolom, ki je bila letos dograjena, nudi prijetno zavetišče čez praznike v krasno opremljeni obednici in prenočišču v zakurjenih sobah. Dostop je tudi nesmučarjem omogočen radi nizke lege, oskrba je prvovrstna in radi tega naj ne zamudite nihče prilike, zlasti Kranjčani, da si ogledajo novo pridobitev, ker s tem tudi gmotno podpre podružnico SPD v Kranju.

Ker je v nedeljo Božič ne posluje knjižnica v Ljudskem domu v nedeljo, pač pa v ponedeljek 26. decembra od 9. ure dalje.

Podružnica "Sadjarskega in vrtnarskega društva" v Kranju ima svoj 14. redni občni zbor 26. decembra ob 9. uri dop. v V. razredu

Veharjev dom jih je čakal z odprtimi vrati. Ob podboju je slišala stara Veharica, Na ta veseli dan ji je lice malce jardelo, saj se je živo spominjala, kako je ona prvič prišla k Veharju. Ko je mlada žena stopila z Radotom na prag, jo je pozdravila:

"Pozdravljena v imenu božjem in mojem, Jerca! Moj dom hodi odslej tvoj dom, sreča in veselje naj ti drugujeta v njem."

"Bog vas sliši in usliši," je dahnila Jerca in poljubila taško na čelo. Mati se je umaknila s praga, potem so se pa svatje vsuli v prostorno hišo, kjer jih je čakalo vsega v izobilju. Godci so piskali in trobili. Prva sta šla plesat teta in starešina, za njima pa drug in družica. Potem sta plesala Corn in Minca, ki je prišla z Jamnika na sestrično svadbo in je prinesla ženitovanjsko pogačo. Zenin in nevesta sta mirno sedela za mizo, po stari šegi nista smela iti plesati.

Starešina sosed Smrekar, se je že precej upijal. Venomer je hvalil ženina in njegovo junaštvo, zraven je pa praznil majolke, da ga je teta skrivaj dregnila v rebra in ga posvarila:

"Ne pij toliko! Starešina ne sme biti pijan."

A Smrekar se za opomin ni zmenil. Pil je svojo mero dalje, majal z glavo na levo in desno in pel:

"Marija prosila je svojega Sina,  
ko je gostom primanjalo vina."

A svatje niso poslušali njegove pesmi, ki je tudi ni bilo moči slišati iz glasnega pogovora, glasov piščalk in trobent, iz petja in smeha. Vsi svatje so bili zelo dobre volje in stari Gorjusčji so se še dobro spominjali, kako so oženili Radotovega očeta. Turki so drli od vsepovsod, ko se je ženil, o, čudni časi so bili. Pa so Bohinjeci zaprli sotesko v "Stengah" in Turki niso mogli vdreti v dolino. Ko pa so pesjanj ajdovski odšli, se je podal Vehar po nevesto v Bistrico in vse Gorjuše so bile na svadbi, kakor danes. Vsega so se spominjali starci, še berača, ki je prišel na oheč in je prerokoval Veharju samo enega sina. Glejte, kako so se izpolnile beračeve besede? Danes so na svadbi mladega Veharja in obžalujejo samo to, da ni več njegovega očeta in njegovega mladostnega prijatelja med živimi. O, on bi se veselil na svadbi svojega sina. Eh, vražje coprnice in uroki, ki so ga spravili pod zemljo.

Pozna noč je že bila, ko se je odnekod vzel berač Makrinij, kakor bi padel z neba. "Učeni Makrinij" je nosil meh pod pazduho in je stopil naravnost pred ženina in veeto.

"Pozdravljen, Rado je vzkliknil. "Bog je dal učkati moji sivi glavi tvojo svadbo. Pa mi nisi prejel nič pravil o tem. V Nomnju sem zvedel in sem prihitel sem, da sam ves uspehan. No, slava Bogu, da si se oženil, slava Bogu."

Rado je potisnil predenj majolko vina.

"Pij, Makrinij! Sam Bog te je prinesel na mojo svadbo. Pij, Makrinij, da se ti jezik odmoči, potem boš pa stisnil meh in nam zapel pesem, katera ti bo na um prišla."

"Hvala za dar. Pil sem z oskrbnikom Žigo na Waldenburgu vino, pa je bilo presneto kislo. Prilegla se mi bo tvoja pijača," je rekel Makrinij in polagoma praznil majolko, zraven pa zalagal jedačo. Potem je stisnil meh in vprašal:

"Pa kaj naj zapojem, da ti bo duša vesela?"

"Poj, poj no, o vojni z Benečani poj,"

"O miru z Benečani," je popravil Makrinij in stisnil meh pod pazduho, da je otoplo zajčkal. Godci so utihnili in svatje so prishujili učnemu beraču, ki je z bolnim glasom prepeval:

"Dovolj krvi je že prelite, zemlja je zdaj ne pije več, na tleh gnijejo mrtva trupla, ob vsakem trupu skrhan meč."

Skrhal se je v boju svetem za pravico domovine, za rešitev naše krone, slavo matere edine. Mir grozotni na poljanah, mir ob morju je penečem, v srcu viteza miru ni, le po slavi hrepenčem."

"Molči, Makrinij, taka pesem ni za svadbo," je presekala starešina Smrekar pesem.

"Molči, molči!" so ponovili svatje.

"Resnico povem," je ugovarjal Makrinij. "Zakaj mašite pred njo ušesa? Na smrt obsojeni me mura ničesar slišati o rablju in sekiri. Zakaj vam ni po volji moja pesem?" "Prežalostna je," so ugovarjali svatje. "Na svadbi je treba veselega smeha, pesmi, ki te razigrta, da se smejeta usta in duša."

"Življenje ni pesem," je ugovarjal Makrinij.

"O, pač, je," so trdili svatje vsepovprek. "Vsak dan slišimo vesele in žalostne stvari. Vesele si zapomnimo, žalostne zbeže mimo nas. Kaj bi, saj ne živimo dolgo!"

"Gorje vam!" je vzdihnil Makrinij in sklenil roki.

"Kakor otroci ste, ki brezskrbno žive iz dneva v dan. Še moliti se niste naučili in vendar so blizu vas velike stvari."

"Makrinij, te besede niso za svadbo. Zapoj nam večelo pesem, saj jih dokaj znaš," so ga prošili.

"Pa daj, Makrinij! Naj bo na moji svadbi vse veselo, da mi ne bo mogel kdo česa očitati," je rekel tudi Rado.

"Pa naj bo po vašem."

Makrinij je stisnil meh in začel popevati:

"Poglejmo na Goriško, kako je tam lepo, kjer zlati vinski griči v nedogled gredo. Stoji ob gričkih vinskih utrjeni gradič, iz stolpa v polje gleda en zavbar gospodič, iz stolpa v polje gleda v lepi beli grad, kjer hiva zalo dekle, on bi nad vse jo rad."

Makrinij poje in poje, svatom je pesem po volji. Kakor vse Makrinijeve popevke, prav tako je. Mladi grof se je srečno oženil in bival v svetlem gradu z zalo gospo tedne tri, potem se od žvljenja poslovil. Grof pa je za njo močno žaloval, dni in noči je v grajskem stolpu prežekal in ko je minilo sedem let, je šel za njo na drugi svet.

Zdaj so tudi svatje hvalili beračovo pesem in mu napivali. "Učeni Makrinij" pa se je nagnil k ženinu in mu žepnil.

"Rado, ne bodi zdaj preveč vesel, da ti ne bo počilo srce, ko boš pelin pil: Vedi, da velike, morda strašne reči niso daleč od tebe, od vseh, čul sem po gradovih. Ne pozabi, Rado, ne pozabi na tisto srašno noč."

Rado je stresel z glavo, da bi odpodil zle slutnje. Pogledal je Jerca in odleglo mu je: iz njenih oči je sijala sama ljubezen in zvestoba.

## XIX.

Vsi sveti so se bližali zelo hitro. Kmetje so obiskovali drug drugega in se pogovarjali o odgovodi tlake in desetine. Najbolj pa so se zbirali okrog svobodnjakov. Vsak večer je jih bilo polno, verno so poslušali naročila, jim pritrjevali in dvomili, zraven jim je pa le živela v srcih trdna vera v končno zmago. Podgorec, Vehar, Klander, Dolinar in drugi vplivni svobodnjaki so jim pregnali zadnje dvome iz duše.

"Samo še ta, najvažnejši korak, potem nismo več daleč od naših pravic in od vaše svobode," so govorili svobodnjaki.

Zadnji korak je najvažnejši prav zato, ker je zadnji. Če ta spodleti, potem bodo vsi drugi zaman in kmetje se bodo znašli še v večjem blatu, kakor so zdaj.

Nihče več ni skrival, da je upornik. Zdaj je prepozno, da bi gradovi mislili na obrambo. Samo še par dni!

sedli tem vestem, zato se je začelo prav. tekovanje za časopisi. Toda, kar je poročal "Slovenec" je bilo seveda vse zlagano, drugi pa itak morajo pisati kar ti "klerikalci" hočejo. Sele točaj uradni rezultati iz notranjega ministristva so ljudi spravili iz strahu, raznašalce vesti pa so polili nekoliko z mrzlim tušem. A ni veliko zalego, dan na dan so si izmišljali kaj novega. Mnoge se sedaj begajo čes, "Jevtić je tudi zmagal pa je šel. Mi svetujemo vsakemu, kateremu ho kdorkoli kaj podobnega razkladal, naj s takim človekom obračuna s tem, da ga naznani — potlej bo menda mir.

Gibanje JNS v škofjeloški občini. Ker je pri zadnjih volitvah živela pač najhujši poraz pri nas ravno skupina JNS, bi bilo res zanimivo malo pogledati rezultate volitev od leta 1927 dalje. L. 1927 so pri občinskih volitvah pri nas nastopile tri liste in sicer 2 za SLS in 1 za liberalce. Zmagala je lista z nosilcem Zihlerom Matevžem, ki je dobila 142 glasov, druga lista SLS je dobila 212 glasov, torej skupaj SLS 263 glasov, liberalci pa so dobili 81 glasov.

Leta 1931. pri državnozbornih volitvah, ki jih je vodil Živković z strašnim terorjem, je JNS dosegla z grožnjami in obljubami 285 glasov, 200 volilcev pa je ostalo doma. Leta 1933 pri občinskih volitvah je vladal še veliko hujši teror kot leta 1931. Nastopili sta sicer 2 listi JNS in Matevža Zihlerja, kot opozicija. Če bi bilo le za las pravičnosti pri vlaganju reklamacij bi zmagala opozicija. Tako pa je JNS lista dobila 253 glasov, opozicija pa 218. Od l. 1931. je torej kljub terorju JNS padla za 30 glasov, opozicija pa se je dvignila, če štejemo vso abstinenco v l. 1931. za 18 glasov. Kakor hitro pa se je oblast JNS vsaj nekoliko omajala, so začeli tudi njeni glasovni kopneti kot sneg pod soncem. To so pokazale zlasti Jevtićeve volitve 5. maja 1935. JNS, ki je takrat nastopila pod Jevtićevim klobukom, je dobila le še 171 glasov od 512 volilcev. Maček na svojo listo ni ujel nobenega glasu. Tako

## Slike za nove delavske knjižice najlepše in najceneje pri FOTO JUG KRANJ

## Volčin

Ze je grelo sonce, le v senci je bilo še čutili ledeno sapo. Povsod so se nabirale mlakuže, glasno in veselo je zuborela voda po skalnatih špranjah. Poslednji sneg je ležal prozorno na ograjah kakor tenko steklo; od streh je teklo, zadovoljno so čvrčali vrabci, vrane so frfotale sem in tja, z eno besedo, pomlad je bila zopet v deželi. Led na Dvini je imel svinčeno, umazanostno barvo in bil je tako mehak, da se je pri hoji globoko udiral. Na nekaterih mestih že je stala voda na ledu, a vendar so še mnogi ljudje hodili preko bele površine, previdno poskušajoč vsak korak. Bilo je pričakovati, da se bo v par dneh led končno prelomil in bo reka svoje zimske okove odplavila v Belo morje.

Takega pomladnega jutra, ko sem imela nekaj časa, sem se oddročila, da pojem iz mesta ven v gozd. Gozd je čisto blizu mesta, nizek in močvirni ter malo primeren za sprehanje. Gola drevesca in grmovje segajo komaj do rame, le močvirnice rastejo bujno tu v poletju. Barje se izgublja v brezmejno, pusto in enolično tundro, ki se razprostira tja do Ledenege morja. Na slabem glasu je ta gozd in le nerad stopi človek vanj, kajti — tako pripovedujejo — tu nekje strelja GPU svoje žrtve.

Toda takega mehkega pomladnega dne nisem mislila na one strahote, ampak sem se veselila, da morem biti na prostem in globoko vdihavala čist in rezež zrak.

Morala sem iti po široki poti med nizkimi in golimi drevesi, kajti v gozdu je ležalo še veliko snega in je se do kolen udiral. Sani so pustile globok sledove v snegu; v njih se je nabirala voda. Pod je bila prav utrudljiva, le počasi in previdno sem si upala po spolzki in zaledeneli poti naprej.

Nenačoma sem obstala: Tik pred menoj, sredi golih in potemnelih dreves, nad katerimi se je razprostiralo svetlo pomladno nebo, je stal nizek grmiček, čez in čez pokrit z bledomodrimi cveti. Nobenega popka ali lista ni bilo na golih sivih vejah, le svelele rožnatovijolične zvezdice so se držale kot prilepljene na vejah.

Previdno, da se ne bi pogreznila v sneg, sem se bližala grmičku in si odtrgala cvetočo vejico. Mlečno-bele kapljice so se pocedile iz odtrgane veje. Volčin imenujejo ljudje to grmovje.

Nehote sem morala misliti na grofco F. in

se je na poziv voditelja Slovencev dr. Antona Korošca abstiniral pri nas 341 volilcev torej točno dve tretjini. Če pogledamo na volitve l. 1931. je JNS nazadovala za 112 glasov, od l. 1935 pa za 82 glasov.

## Na sv. Štefana

Najbolj usodno pa je bilo zanjo naslednje leto, to je 1936. Pri občinskih volitvah 6. decembra je nastopila le ena lista g. Zihlerja Matevža, ki je zbrala okoli sebe toliko glasov, kot dosedaj še nikdar nobena ne. Od 531 volilcev je JRZ zbrala 359 glasov in to prav brez vsakega pritiska. Če štejemo vso abstinenco opozicije, to je JNS, dobimo številko 172, to je en glas več kot jih je za JNS volilo 1935. Če sedaj vzamemo še zadnje volitve vidimo, da je JRZ nabrala proti vsakemu pričakovanju še vedno od 555 volilcev 514 glasov to je 56,37% od vseh volilcev v občini. Moramo pa zlasti upoštevati veliko propagando mačkova Hartmana med našim delavstvom. Velika večina mu sicer ni šla na lim, vendar pa se jih je nekaj abstiniralo, 15 jih je pa volilo zanj, to je približno 1/4 odstotka od vseh volilcev. Staroradikal Dolenc Karol ni dobil nobenega glasu. Gospod Ljotić pa cele 3 glasove naših orjunašev. Sedaj pa poglejmo gospoda Komanu Albina, ki je baje v nekem tramvaju zatrjeval, da ga imamo Ločani zelo radi. Svojo veliko in gorečo ljubezen smo mu izkazali s 35 glasovi.

Ker so ta gospod zastopali JNS, moramo teh 35 glasov vzeti tudi tako, da so bili oddani zanjo. Res napredek, kaj!? Moramo pa biti pravični. Veliko naprednjakov se je pri zadnjih volitvah abstiniralo, pač tako, ker kolikor je resnejših na eni strani uvidijo nemogočo politiko JNS, na drugi strani pa simpatizirajo s sedanjo vlado vsled njenega koristnega dela za ves naš narod in državo. Za JRZ pa niso mogli nastopiti pač radi tega, ker jih obdaja zaenkrat še precej trda liberalna ledena skorja, ki pa se počasi taja in bo počasi tudi izginila kakor upamo.

Cvrček za pečjo. Dramatski odsek Prosvetnega društva bo na dan sv. Štefana ob 8. uri zv. uprizoril sijajno komedijo „Cvrček za pečjo“. Kdor se hoče nasmejati naj pride pogledat.

Kolporter „Gorenjec“ želi vsem svojim množičnim odjemalcem najstarejšega in blagoslova polne božične praznike.

njeno zvesto, malo Katjo.

Bilo je v taborišču na Solovečkih otokih... Ze dve leti sta pretekli od tedaj, a ta cvetoča volčinova vejica mi je vzbudila vse spomine. Stara grofica Natalija Modestovna F. je bila z menoj vrsta v prisilnem taborišču na Solovečkih. Kljub njenim sedemdesetim letom je bila še krepka. Njena postava je bila ravna in toga, govorila je malo in gledala strogo ter pomilovalno na pisano vrvenje v naši ženski baraki.

Med 500 ženskami, ki smo bile v baraki, je bilo okrog 300 tatic in vlačug, približno 150 kmetic, ostalih 50 pa je spadalo k nasprotnicam revolucije ali k novi sovjetski inteligenci.

Ves dan, posebno pa zvečer, ko so se vse vrstile iz dela, je bilo slišati petje, psovke, smeh, jok, zmerjanje, prerinjanje, surove popularne dovipe in poulične pesmi. Pri vstopu v barako je stal na straži vojak rdeče armade, so postajale po navadi 3—4 dekleta, se hihitale, zabavale, klepetale in večkrat se mu je kakšna vsedla celo v naročje ter ga nežno poljubovala, dočim je njegova puška mirno slonela v kotu.

Nekega dne nas je nepričakovano počastil s svojim obiskom novi poveljnik, tovariš Barinov. Pazljivo je ogledoval okrog sebe in šel od celice do celice. Na zadnje se je ustavil med vrati.

„Zapazil sem“, je začel strogo, „da tako zvani aristokrati druge preveč od strani gledajo in ne razumejo vzgojnega dela našega taborišča. Mi pa bojujemo razrodni boj in vzgajamo predvsem kaznjence. Zato ukazujem, da se takozvana inteligencija ne drži ob strani, ampak da živi z ostalimi skupno življenje. Morate me prav razumeti: Ne da bo vzgajala, ampak da se bo vzgojila. Ta“ — in potegnil je pola papirja iz žepa — „so napisana imena prejšnje gospode, ki se nahaja sedaj v ženski baraki. Porazdelijo naj se v različne celice, da se bo to skupno zdenje končno prenehalo. Ukazujem, da se razpored še danes izvrši tako, kakor stoji zapisano na tem papirju. Vsak upo bo kaznovan.“ In začel je čitati dolgo vrsto imen z natančno označbo, kako naj vsaka od nas odslej stanuje.

Menj je bila usoda naklonjena in prišla sem v celico k starim ženskam, ki so prišle v taborišče radi tega, ker so na skrivaj prodajale vodko. Vodka je namreč državni monopol in je nihče ne sme doma pridelovati. Pri nas je bilo tiho; nihče se ni kregal, nihče prepeval pesni. Toda stara grofica je imela manj sreče

## SMARTIN PRI KRANJU

Prosvetno društvo v Smartnem pri Kranju bo uprizorilo na praznik sv. Štefana, 26. decembra in na praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja, znano staro burko „Danes homo tibi“. To burko je v predelani obliki z velikim uspehom igral prejšnja leta dram. odsek prosvetnega društva v Kranju. Predelavo te burke je dr. J. Pogačnik prav prijetno zaokrožil

## srečolov v Cerkljah

in ogrnil v domače oblečje in prav radi tega je postala ta burka tako priljubljena.

Prav gotovo bo igra uspešla tudi na smartinskem odru, ker nastopajo v njej tudi sedaj, kakor zadnjič pri nadvse uspelem „Bratu Martinu“ vsi oni komiki, pomoženi z nekaterimi nič manj dobrimi močmi.

Za božične praznike se nam torej obeta zopet zdrava in poštena zabava, kakršne smo vajeni od komikov smartinskega odra. Zanimanje za predstavo je veliko, zato prosimo cenjeno občinstvo, da si vstopnice že vnaprej preskrbi.

Pri nas je bilo drugače. V zadnjem „Gorenjcu“ smo brali, da so se najvidnejši kranjski centralisti najbrže politično reorientirali, ker so pri zadnjih volitvah volili federalista dr. Mačka.

Temu nasproti pa moramo mi ugotoviti dejstvo, da tako niso storili straziški JNSarji, ker so z zelo redkimi izjemami ostali skoro vsi pri volitvah doma, kar je prav gotovo z njihovo politično moralno v večjem skladu!

Krajevni odbor JRZ Strazišče se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem svojim sod lavcem za njihov trud in veliko delo, ki so ga izvršili v volilni borbi, da je zmagalo slovenstvo v slovenskem in katolištvo v ne preveč mirnem Strazišču. Vendar je zmagala resnica, kakor je še vedno in povsod zmagovala prav s pomočjo naših fantov in mož. Zavedajte se svoje zmage in ponosno praznujte z vsemi Slovenci širom domovine, dan zmage resnice, dan zadoščenja za prestana ponizanja.

Dne 20. t. m. je umrl po težki bolezni g. Janez Porenta, posestnik, ustanovitelj „Kmečke zveze“ za občino Strazišče s sedežem v Bitnju, odbornik okrajne kmečke zveze in član krajevnega odbora JRZ v Strazišču.

Bil je zaveden, delaven član v vseh teh organizacijah, ter skrben ključar cerkve sv. Uršule v Sred. Bitnju.

Zapušča ženo in edinega sina.

Pogreb je bil v četrtek v Smartnem pri Kranju.

Kino Smartinski dom nam bo v praznikih prikazal film, katerega se izplača videti ne že radi globoke vsebine, ki jo ima, temveč kot čudo tehnike. „Tornado“ je najpopolnejši film v naravnih barvah in bo narava oživela pred nami v vsej svoji krasoti. Kakor bi gledali zunaj prelivanje barv tako se bodo prelivale barve tudi na platnu. Film se dogaja v prekras-

## motorno kolo

### 200 dobitkov

nih gozdovih. Prikazuje borbo dveh sovražnih lesnih podjetij. Videli bomo koliko tisoč debel in dreves je strmoglavilo preko čeri. Videti bomo, kako "si je divja deklica osvojila čemest-nega človeka. Vprva ta film je dokaz, kako filmska tehnika odlično napreduje.

## CERKLJE

Naša znanca, Jaka in Janez, sta po nepričakanem volilnem izidu prišla do sapa. Pri dobrem cvičku sta se pogovarjala o volitvah in o vsem, kar je bilo z njimi v zvezi. Prišla sta pa v pogovoru seveda tudi na volilne letake in se o njih menila takole:

Jaka: „Pa koliko smo tega papirja dobili zdajle za volitve. Pri nas, ko je šla ta stara zjutraj odpirat, je vedno godrnjala, ko je dobila kake listke pred vrati. Saj več ženske ne razumejo, kaj je agitacija.“

Janez: „Ja, pa nekateri so bili še prav „fest“ napisani. Meni so se namreč prav dopadli tisti, na katerih je pisalo o naših cerkljanskih „vel možeh“.“

Jaka: „Ali to že več, kako je bil g. Julče vesel, ko je zagledal tiste letake nalepljene na vratih? Menda od samega veselja ni mogel biti tiho.“

Janez: „Čisto razumljivo, da se ob taki priliki človek razveseli. Ko na primer tako lepo piše od njega in jih potem za potrežbo dobi še kar na vratih, da ni treba hoditi drugam brati, mora pa ja biti zadovoljen.“

Jaka: „Saj sem slišal, da išče tiste, ki so bili toliko požrtvovalni. Bi jim rad namreč po-

got jaz. Na poseben ukaz poveljnikov je prišla v prostorno celico, v kateri je bilo 25 tatic in vlačug. Po večini so bile še zelo mlade, v starosti od 16—25 let, a vendar že do kraja pokvarjene in posurovele. Ne da se napisati, kakšne nesramne pesmi so neprestano prepevale, kakšni surovi, nesodobni dovtipi ter umazani izrazi so doneli po sobi. Posebno pokvarjeno je bilo dekle, ki je imelo svoje ležišče tik poleg stare grofice. Imenovala se je Katja „Gramofon“, ker nobeno človeško bitje, ampak le gramofon bi mogel biti tako neutrudljiv v zmerjanju in tako nesramen v izrazih.

Prvega večera, ko smo se preselile, sem šla k grofici, da pogledam, kako si je uredila. Sedela je na ležišču in šivala nogavice. Nisem jo takoj zagledala, ker je modrikast tobakov dim napolnjeval ozračje. Okrog nje so divjale tovarišice, dve sta peli poulično kvanto, ena je narekovala ljubavno pismo, druge so se kregale v kotu pri oknu in bila je nevarnost, da se stepejo.

Pomilovalno je gledala Natalija Modestovna preko očal, rekla pa ni nobene besede. Njena soseda Katja se je pravkar približala njenemu ležišču, se obrnila in s cigareto med zobmi zabrusila še zadnjo, umazano psovko svoji nasprotnici. Katja je bila še čisto mlada, k večjemu 19-20 let. Bila je vitka in bolj majhna postave, imela je lepo oblikovane roke in noge. Njena koža je bila silno nežna in prosojno bleda, kakor je imajo včasih jetični; le če se je razjezila, je bilo videti kako se ji je prozorna koža pordečila in kako ji bijejo fine modre žile na senih. Oči so bile modrčrvice z dolgimi, črnimi trepalnicami, lepi noski je bil vedno zaničljivo navihan. Kodraste kostanjeve lase je imela na kratko pristrižene. Njena zunanjost ni bila surova ali odbijajoča, ampak prej privlačna, le da nekoliko naivna. Če pa je odprla usta, so se kar usuli surovi dovtipi in izrazi, tako da smo pozabile na njen ljubki obrazek. Le kadar se je smejala, je imel njen smeh nekaj prisrčnega in otroškega na sebi, donel je mladostno, sproščeno in razposujeno. Bila je počestnica, a čutila je nekaj ponos do svojega poklica. Zdjaj, ko se je nama bližala, je vrgla prezirljiv pogled na staro grofico in zaničljivo dostavila: „Ta stara čarovnica najbrže misli, da se je homo zdaj, ko je vnašči sredi, sramovale in se nanjo ozirale, ali da morda ne homo več zmerjale in prepevale. Pa se zelo moti. Bomo videli, če ji bodo njena grofovsko

ušesa radi našega govorjenja odpadla.“ Doneč krotok je pozdravil Katjine besede.

Stara grofica je počasi dvignila glavo, pogledala preko očal in odgovorila:

„Govorite vsekakor veliko. Če bi le kaj časa našle, da bi kaj pametnega delale. Poglejte svoje nogavice, da vas ni sram hoditi s takimi luknjami okrog! Pa bi bilo res bolje, da bi se vsedli in jih zašile. Če ne znate, vam bom jaz pokazala. Pridite sem! En par vam jih končno že jaz popravim, da boste videli, kako se to dela; pozneje boste lahko same delale.“

Začuden so gledale Katja in ostale stanovalke Natalijo Modestovno. Ta se je že povsem mirno približala Katjinemu ležišču in ji kazala raztrgane nogavice. Imela sem vtis, da bo stara grofica prav gotovo dosegla, da bo svoje nemirne stanovalke ukrotila, morda bolj kot poveljnik.

Nekaj dni pozneje smo bile vse ženske klicane k večernemu povelju. Postavili so nas v dolgem hodniku ženske barake. Stale smo v štirih vzporednih vrstah druga za drugo. Poveljnik, ki je imel službo, nas je moral s svojimi pomočniki obhoditi in nas prešteti. Bil je strog ukaz, da smo morale molčati. Če je katera izpregovorila, je prišla za kazno za tri dni v zapor radi prekršitve taborne discipline. Včasih smo morale dolgo časa čakati na poveljnika, ali pa se pri štetju ni kaj njemalo in je moral vedno znova pričeti. Tedaj smo morale 30-40 minut nepremično mirno stati, da je bilo vse v redu. Seveda je bilo težko tako dolgo molčati. Nek mlad poveljnik je napravil nekoč dovtip, da je 500 ženskam prav tako nemogoče kakor opicam v kletki, da bi pol ure tiho in mirno zdržale.

Tistega večera, ki ga tu opisujem, je trajalo spet neskončno dolgo, da je poveljnik končno ugotovil naše število. Po težkem delu čez dan smo bile od dolgega stanja že do smrti utrujene. Tedaj se je zaslišal ženski glas jasno in razločno: „Potrebno bi bilo imenovati vsaj take ljudi za poveljnike, ki znajo štet.“ Vse smo se obrnile — glas je prihajal iz tistega kota, kjer je stala Natalija Modestovna. Poveljnik je ves besen bliskovito skočil v tisto smer in jezno zaklical: „Kdo je zdaj govoril?“ Seveda smo vse molčale. Nobena ni nič rekla ali slišala. Tedaj je zagledal staro grofico. Zgrabil jo je surovo za rame in zavpil grozeče: „Ti si stala tu, odkoder je prišel glas; torej tudi veš, kdo je govoril. Povej takoj! Če ne poveš, te vtaknem v zapor.“

(Dalje prihodnjic.)

vrnil stroške za „mažo“, za trud pa dal malo „šnopsa“. Naprej ti ne bom pravil, saj tako razumeš?”

Janez: „Razumem, razumem! Ampak, če tako nerad ostane dolžan neznanim dobrotnikom za uslugo, zakaj jih ni ponovil čakal in bi jim takoj na roke lahko odšel „groše“. Saj je moral vedeti, da ga bodo prišli „spreobračati“.“

Jaka: „Saj res, lahko bi bil pomoči tista vrata „vahial“, da bi si potem revček ne belil glave s tem, kdo je bil toliko uslužen, da mu jih je na vrata obesil.“

Janez: „Jaz pa še za eno rešitev vem, ki bi bila tisti dan mogoča? Saj veš, ko je zvečer šlo tolko ljudi z godbo mimo, naj bi bil samo na sredjo ceste stopil in zaklical: „Godlja v imenu Mačka stoj! Kdor je nalepil plakate na moja vrata, naj se oglasi, da mu povrnem stroške in vsoto takaj odštejem na roke!“ Kaj misliš, da se tisti ne bi bil oglašil? Saj je bil gotovo takrat med ljudmi, fant bi bil pa tako rešen skrbi.“

Jaka: „Bodi pameten, on je imel takrat važnejše opravke? Gotovo je na vse načine sukral radio, da bi ujel zaželjeno novico: „Maček dobil večino 1.000.000 glasov, Kramer v Ljubljani izvoljen za poslanca, jutri prevzamejo občine v roke „napredni“ ljudje itd. Seveda se je revež tudi takaj urezal.“

Janez: „Ja, smola je smola. Čeprav prej pričakuješ in misliš, da ne more biti drugače ter ga v veselju na ta račun še kak „firkelje“ več potegnesh pa vseeno spodleti.“

Jaka: „Veš Janez, če sem jaz včasih takole... nič drugega kot v posteljo padem, se „fest“ edenem in potem se mi lepo sanja na primer: Kako nadzorujem brezposelne pri popravilni gradnji ali kako uradujem na občini in kaj podolnega. In tako bi ostal, dokler bi brila znanja tako „huda politična burja.“

Janez: „Bova videla, kakšno bo pa Julče pogruntal, mogoče te bo kaj ubogal, saj se mi revež smili.“

Jaka: „Bova videla!“

Prejšnjo sredo, se je vračal z dela iz Kranja Janez Roblek iz Zg. Brnika. V Senčurju je tako nesrečno padel s kolesom, da si je prebil lobanjo ter je kmalu po prevozu v bolnico in dihnul. Naj mu sveti večna luč!

Objuba dela dož. Za Mačka so volili pri nas, čujte in strmite: 1. Julči Lapajne, JNS-arski firer, znameniti lovec na fazane, izvrsten motorist, najpostrežljivejši občinski tajnik itd., sedaj brezposeln. 2. g. Robas J., bivši JNS-arski župan, Pucljev priistaž, izvrsten lovec na mačke, sodelavec g. Julčija itd. Da dve ne bi bilo strah, se je pridružil kot 3. g. Hočevnar Jože, bivši JNS kurir, sedanji berac. Po naši lepi ravnini je v nedeljo odmevalo tožno žalostno petje: mijav — mav, mijav — premav. Temu petju je prishuhnil na St. Urški gori kot 4. in zadnji naš Mačkov volilec: g. Anžič Franc, ki je na hribih oskrbnik Mačkovih volilcev, katerih pa tam gori ni. — To so vsi naši volilci — Mačkovi!

Zadnji čas je pri nas strašno pomanjkanje mačkov. Nekateri vedo povedati, da sta mačke spravila na drugi svet g. J. z motorjem, g. R. pa s flinto. Ne vemo, če je to res. Samo to s pa le res, da smo skoraj ob vse mačke.

Kdor noče poslušati otoplo napevajočega petja: mijav — u — premav, naj pride k nam.

Občani se opozarjajo, naj skrbno pazijo na svoje pridelke. Ker ni mačkov, je velika nevarnost, da se miši preveč zarade.

Mački! Hi, hi, hi — Zdaj veste, kakšna je naša kri.

Za državni praznik 1. decembra je na občini visela državna zastava. V večernih urah so jo neznane barabe raztrgale, po Petrovčevem zidu pa naredile „pustice“ — Niti zastav ne puste pri miru. Kaj bi šele naredili z ljudmi, ako bi imeli oblast nad njimi.

10. decembra se je pričel 3 mesecni gospodinjjski tečaj. Obiskuje ga okrog 25 deklet. Le dobro se učite pa veliko naučite!

Ne pozabi, da bo na Štefan dan popoldne ob poli 4. uri žrebanje. Nepreklicno! Povej še drugim! Gotovo boš nekaj zadel, zato ne odlašaj z nakupom srečk. Vsaj kolo te čaka, če ne motor!



#### PREDDVOR

Prosvetno društvo bo tudi letos priredilo v Ljudskem domu v Preddvoru običajno silvestrovanje dne 31. decembra ob 8. uri zvečer. Zvedeli smo, da bo spored zelo bogat in nad vse zabaven. Igralci bodo igrali znano Golievo „Kulturno prireditev v Črni mlaki“, pri kateri

ne bo nihče pogrešal dobre volje, in tudi smeja bo na koše. O polnoči se homo na dostojen način poslovili od starega leta, ki nam je prineslo precej presenečenja pa tudi sem pa tam kako vesele urice. Nikomur ne bo žal, če pride po slovo od starega leta v našo dvorano.

Pretečeno soboto so pokopali 10 letno Ti. arjevo Reziko, ki je po treh tednih po operaciji v Ljubljanski bolnici umrla radi slepiča. K zadnem počitku jo je spremlila vsa šolska mladina. Staršem naše sožalje. N. v. m. p.

#### GORICE

Sedaj, ko po volilni borbi uživamo sijajno zmago slovenskega naroda nad onimi, ki so bili Slovenci samo na jeziku (Glasovali smo sijajno! Za svoj narod smo oddali 515 glasov, za sosednjega pa reci in piši 4 glava). moramo zopet začeti z delom na drugih poljih, vsak v svojem poklicu. Borba je bila sicer težka, toda zagotovljeno nam je stotero plačilo v delu našega voditelja dr. Korošca za pravice slovenskega naroda.

V ponedeljek 26. XII. 1938 na praznik sv. Štefana po sv. maši vabimo vse zavedne fante in može, kateri imajo smisel za resno katoliško prosveto in željo vzgojiti našo mladino zdravo na temelju pravil, ki odgovarjajo cerkvi, narodu in državi, v dvorano Našega doma. Ta dan se vrši ustanovni občni zbor „Fantovskega odseka“ za Gorice in okolico.

Bog živi!

Pripravljalni odbor.

Za Silvestrovo pa bo naše Prosvetno društvo pripravilo nekaj zelo lepega. Zato ne zamudite prilike in pridite pogledat.

V bodočem predpustu se bo pri nas zgodila še marsikatera novica. Radi tega ne pozabite vsi naročiti „Gorenjca“ že za naprej.

#### KRIZE

Prosveta na delu. Sele sedaj se vidi, kako velika je bila potreba zgraditi v Križah nov dom. Velika dvorana je bila do sedaj še pri vsaki predstavi premajhna. Člani društva, ki vidijo, kako veselje pripravljajo občinstvu z dramatičnimi predstavami daje njihovo zaposlenje ob vsaki predstavi novega duška. Kako z vmemo in s kakšnim čutom igrajo naši člani dramatičnega odseka v novi dvorani je občinstvo moglo videti pri prvi predstavi „Deseti brat“, nato takoj zboljšanje pri proslavi 20 letnice Jugoslavije na dan 1. decembra in nato na Miklavžev večer. Občinstvo ki tako v obilnem številu obiskuje vse naše predstave, pa bo imelo priliko videti na Božič ob 3. uri popoldne, koliko so naši vrli igralci zmogli. Pripravljamo vam za Božič veliko presenečenje, kar se še v Križah ni videlo t. j. igro: „Trije Kralji“. Vsakdo, ki ima kolikšaj zanimanja za dramatično delovanje društva in sploh iger, gotovo ne bo zamudil te predstave. Torej na Božič ob 3. uri popoldne v Prosvetni dom v Križe!

#### NAKLO

40 letnica dekliške Marijine družbe. Na praznik Brezmadežne, dne 8. decembra je nakliska dekliška Marijina družba slavila svoj 40-letni jubilej.

Tri dni pred tem velikim praznikom, je imel čp. Kopatini vsak dan po dva govora, katerim so farani v lepem številu prisostvovali. Na praznik jutraj je bilo skupno sv. obajlo za članice dekliške Marijine družbe in Dekliškega krožka. K popoldanskemu opravilu smo šli v spreduvo izpred župnišča in to: zastava dekliške Marijine družbe, 15 deklet, ki so bile na novo sprejete v Marijino družbo, za njih vse članice dekliške Marijine družbe, potem zastava Prosvetnega društva in članice Dekliškega krožka. Po sprejemu novih članic v Marijino družbo, so pokleknila pred oltar tudi dekleta 5 po številu, ki so bila sprejeta ob ustanovitvi Marijine družbe za dekleta v Naklo in so tako ostala Mariji zvesta dolgi 50 let. Čp. Kopatini jim je čestital in vsaki podaril spominek.

Po opravilu v cerkvi smo se podali v Staro šolo, kjer so nam naš novi župnik svetnik čp. Janez Filipič podali kroniko Marijine družbe za dekleta, na kar so nas članice dekliške Marijine družbe in Dekliškega krožka razveselile z lepo akademijo.

Jubilej bo ostal vsem v lepem spomnu.

#### TRŽIČ

Čevljarsko strokovni prikrejvalni tečaj. Kr. banska uprava je na prošnjo Zdrženja čevljarskih mojstrov dovolila prikrejvalni tečaj za čevljarske mojstre in pomočnike. Tečaj se bo pričel dne 27. decembra t. l. Do sedaj se je prijavilo že 30 mojstrov in pomočnikov. Prostora za to nam je dala na razpolago ravnateljstvo meščanske šole v Tržiču. Vse prijavitelce prosimo, da se udeležijo sestanka, ki bo dne 26. decembra ob 9. uri v tukajšnji meščanski šoli. Na sestanku naj pridejo tudi tisti, ki se še žele priglasiti. S seboj naj prinese vsak 125.— din, s katerimi se bodo krili stroški za papir in druge potrebščine. Učitelja nam je dala na razpolago banska uprava brezplačno in tudi za prostora v meščanski šoli ne bo potrebno ničesar doplačevati.

Na sestanku se bomo pogovorili, ob kateri uri bi bilo najbolj prikladno, da se pouk vrši. Če bo dosti prijavitelcev iz Križev, bi se na tem sestanku tudi event. določilo — seveda s pristankom učitelja, — da se tečaj vrši tudi v križki šoli.

Veseli nas, da se nam je ponudila priložnost, da se lahko izobrazimo in izpopolnimo strokovno znanje, katero je posebno danes v teh resni časih vsakomur, ki želi napredovati, neobhodna potrebno.

Kraljevski banski upravi smo hvaležni, da nam je omogočila strokovni tečaj. Tudi našemu županu g. Mrjeršiču izražamo zahvalo, ker nam je šel v tem oziru mnogo na roko. Prav tako smo dolžni zahvalo ravnateljstvu mešč. šole, ki nam je dalo radevolje prostora za tečaj na razpolago.

Združenje čevljarskih mojstrov v Tržiču.

Smučarjem se za letošnje praznike obetajo lepi dnevi. Hribi so na debelo pokriti s snegom in izgleda, da bo smuka prav idealna. V zvezi s tem obveščamo športnike da bo vse praznične dni na Kofcah sv. maša.

#### Vesel Božič in srečno Novo leto

### moda za gospoda HINKO-KRANJ poleg farne cerkve

#### TRSTENIK

Že dolgo se nismo oglašili v našem „Gorenjcu“. Vedno smo še pri živahnem življenju.

Za volitve 11. decembra smo se dobro pripravili. Naša fara se je udeležila volitev po dejanskem stanju volilcev 93%. Vasi Pangaršca in Povlje pa kar 100%. Mačkom smo dali samo 1 glas; pa še tega ni zaslužili. Posebno agilna, pri teh volitvah se je izkazala MJRŽ.

Minulo jesen smo temeljito popravili župnišče. Farani so prav z velikim veseljem in z navdušenjem delali. Nekatera manj nujna dela so vsled zime marala odložiti.

Naš župnik čp. Zelezny je s dobrim očetovskim srcem kaj hitro pridobil ljubezen faranov. Za njegova visoka leta je z delom zelo obremenjen čeprav izvršuje svojo dolžnost z veliko ljubeznijo in mladostnim ognjem. Zato smo mu še bolj hvaležni.

#### TRBOJE

V nedeljo 18. t. m. je priredilo naše prosvetno društvo krasno narodno igro Miklova Zala. Vsi navzoči so bili zelo zadovoljni. Nova dvorana je bila nabit polna. Zaka pa tudi ne bi bili zadovoljni obiskovalci, ker je bila igra lepo podana, znamenje — za dobro stvar in napredek na prosvetnem polju zares vnetih članov in članic. Sosedje iz Mavčič in Senčurja se žal niso mogli udeležiti, ker so imeli sami doma prireditve. Da se omogoči poset tudi tem in raznim drugim prijateljem prosvetnega dela naše mladine, bomo to igro na praznik sv. Štefana, dne 26. decembra na razne želje ponovili.

Zato pridite in pogledajte! Nova dvorana, nov oder in vneti igralci vam bodo sree napolnili s pravim užitek in vedrim veseljem. Črednik Mihej bo pa še posebej poskrbel za pristno razvedrilo.

#### VODICE

Kako in kaj smo volili ni potreba več govoriti. Številke so bile že v časopisih, imena so pa naša domača zadeva. Če povemo, da smo doma v okraju, ki je dal najlepšo zaupnico našemu narodnemu voditelju dr. Korošcu in da smo celo v tem okraju prav spredaj, je menda dovolj. Mnogi resni ljudje, ki niso bili naši, so videli uspeh Stojadinovič - Koroškeve vlade in sprevideli jalovost opozicionalne skupine ter so moško povedali na voliču to svoje prepričanje.

Igrali bomo tudi! Za božične praznike se spodobi igra, ki odgovarja temu času. „Kralj z neba“ je že dobro poznana igra Edvarda Gregorina. Na Novega leta popoldne ob treh bo prva predstava. To delo je res lepa glikla dni prihoda našega Gospoda s pastirji iz Be-

tlehmskih poljan, na katerih se je Kristus rodil. Na drugi strani pa vidimo zmaterializirane višje stanove judovske s kraljem Herodom na čelu. Silno lepo delo, skrbna priprava in dobra režija zagotavljata Vodican najlepše in najveličastnejše delo na odru našega doma. Dobro zasedene vloge bodo zadovoljile tudi izbirne gledalce. Sosedje Vodice, ne pozabite tla in videli boste, da tudi sedaj ne boste šli razočarani od nas. Pri Vodičan's je pa menda redek faran, ki tega ne bi šel pogledat.

Druga pa volitvah skoro ni novega. V adventu se pri nas ne ženimo, ljudje pa so precej doma in si dajo opraviti v pripravnavi za praznike. Posvetno stran teh priprav najtežje občuti — svinjski rod. Take stvari se pa dogajajo tudi drugod in se navadno ne vpišujejo v kronike. Težja stvar pa je nekakšna kurja kuga, ki se je lotila nekaterih kurjih družin in nekatere cele uničila. Vzroka še niso našli.

#### BITNJE PRI KRANJU

V „Gorenjcu“ čitamo iz vseh strani razna poročila, največ seveda o volitvah, ker je pač čas, v katerem živimo bil in je še ves preveč duha volitev. Od povsod smo zvedeli od naših nasprotnikov kaj novega, povsod kaj drugačnega, a nikjer nič smotrnega in resnega, povsod samo kritiziranje največ čez vero in duhovnike. Seveda, kar človek misli, to tudi govori. Tako so delali tudi naši mačkovi, ko so agitirali in delali reklamo za volitve, ki so že za nami.

Razposajena družba, ki ni pripadala drugam kot k „mogočni“ mačkovi opoziciji se je zvala v mirni gostilnici. Čuli so se najogabnejši izrazi. Če vam povemo, da so bili tu zbrani najglasovitejši razgrajči, delomrznici in postupači, katerim je načeloval in v tem užival čast znan gospod iz Strazišča, ki mu je pri zadnjih volitvah prvič spodletelo, potem vam bo takoj razumljivo in umljivo, da so spodnje navedbe v skladu z resnico.

Brez vzroka in brez vprašanja je mož, ki je vzgleden občinski mož — vsaj misli tako — začel napadati in bruhati iz sebe volilno reklamo čep, kakšni ste vi katoliki ker boste volili ... Mi smo dosti boljše od vas, nas bo volilo enajst škofov vas pa samo dva — če vas sploh bosta! Hudoval se je dalje čez „farje“, dr. Korošca, dr. Stojadinoviča in čez vse ljudi, ki niso njegovega političnega prepričanja. Njegova družina mu je dajala moči in dar govora. Za zaključek pa je, ker že ni vedel, kako bi se bolj maščevalno izrazil, zaklical: „Le počakajte! Čez štirinajst dni vam bomo pa mi kri pili!“ Iz njegove družbe se je čul zadovoljen smeh. — Res, lepa agitacija!

Danes pa je minilo štirinajst dni in nam še niso „izpili krvi“. Zato dotičnemu samo svetujemo, da se umiri, ker je njemu in vsem uje-govim med slovenskim narodom za vedno odklenkalo!

#### Kaj vse živali čutijo ...

Da seže živalski čut mnogo bolj daleč po prostoru in času kakor pri nas ljudeh, je splošno znano. Pes najkor svoj don. tudi iz zelo velike oddaljenosti. Zgodilo se je, da so odvedli psa, mačko ali goloba 50 in celo 60 km daleč od doma in so vendar prišli nazaj.

Mnoge živali, ki živijo v vodi ali močvirju, imajo zelo razvit čut za vlaglo. Nekaj učenjak je napravil poskus s slepo žabo. Izpostavil je je več kilometrov proč od močvirja in jo opazoval. Žaba je bila samo nekaj trenutkov nedolžna, potem je nenadoma obrnila glavo, kakor da hoče vsesati v sebe zrak in začela skakati brez prestanka v ravni smeri proti močvirju.

Ko pridejo divje zveri v živalske vrtove, si posebno v začetku veliko prizadevajo, da bi ušle na svobodo. In zanimivo je, da izpokopavajo ograjo vedno v tisti nebesni smeri, kjer leži njihova domovina. Pred nekaj let so velike rjave opice pustošile polja na otoku Java. Holandska vlada se jih je hotela znebiti na ta način, da jim je nastavila s strihanom zastrupljeno hrano. Opice so sicer obobile, a tudi takoj poiskale rastlino, ki je vsebovala

## Hranilnica in posojilnica V KRANJU R. Z. Z N. Z. (LJUDSKI DOM)

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom pošne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago

Hranilne vloge se obrestujejo po 4% in so vlagateljem vedno na razpolago. Vesane vloge s tri mesečno odpovedjo se obrestujejo po 5%.

protistrup in z zvečenjem njenih listov so vse ozdravele.

Znano je, da živali v naprej slutijo vremenske neogode in potrebe. V srednji in južni Ameriki so v tem oziru posebno znani papagai. Na Kubi gojijo posebne vrste udamačeno kačo, pred vsakim potresom beži na prosto in na ta način opozori tudi prebivalce.

Ko je bil l. 1805 v Neaplju potres, so goveda par minut pred potresnimi sunki začela glasno tuliti in se s prednjimi nogami uprla v tla. Pri razdejanju Talkahuano na Kitajskem l. 1855. so zbežali vsi psi z mesta. Ko je l. 1902. v Zapadni Indiji začel bruhati vulkan, je bilo par dni pred izbruhom govedo tako nemirno, da se je dalo le s težavo krotiti. Psi pa so ne- prestando tulili. Vse kače so zapustile okolico vulkana. Ptici so nehali prepevati in zapustili drevesa v bližini vulkana.

Da živali slutijo smrt svojega gospodarja, so že večkrat opazovali. Ko se je francoski trgovinski minister Bokanowski ponesečil z zrakoplovom in zgorel, je istočasno doma poginila njegova mačka v strašnih krčih. Pri raztelesenju živali niso mogli ugotoviti nobene bolezni. Po smrti znanega čebelarja Waldhoerja l. 1951. so se dolgo časa na njegovem grobu zbirali roji čebel. Od blizu in daleč so prihajali ljudje, da so opazovali ta čuden pojav. Amerikanski živalski psiholog Herbert je s poskusi dokazal tesno zvezo med gospodarjem in psom. Zaprl se je v sobo, psa pa je dal zapreti v sosednjo sobo in čez nekaj časa dšogel, da je pes izvrševal povelja, ki mu jih je Herbert v mislih narekoval.

Iz pripovedovanja polarnih raziskovalcev vemo, kako zvesto se držijo psi, ki so vpreženi v sani svojega gospodarja, da ga pa s tuljenjem zapustijo, takoj ko umrje.

Na dunajski sodni palači so desetletja gnezili tisoči golobov, ki so se vsi nenadoma izselili na bližnje poslopje in se niso dali več prepoditi. Čez nekaj dni je sodna palača pogorela.

Z raziskavanjem živalskega življenja je znarost ugotovila, da imajo nekatere živali posebno občutljive organe za etrske valove, ki izhajajo iz vsake izpremembe položaja.

### Kaj nam pripravlja Narodno gledališče v Ljubljani za božične praznike?

Edvard Gregorin, član Drame Narodnega gledališča v Ljubljani, pisatelj tako odlično uspele pasijonske drame „V času obiskanja“, je napisal izvirno božično igro „Kralj z neba“ — sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja. S tem delom, ki je polno lepote, pisano v lepem, jedrnatem jeziku, bogato globokih misli in dramatičnih prizorov, je obogatil odrsko književnost z božično igro, kakršno smo pogrešali in že dolgo iskali. Po zamisli, slogu in vrednosti je „Kralj z neba“ kot prvi del pasijonske drame „V času obiskanja“, po izrazu in zasnovi še lepši. Delo je odobril škofski ordinariat v Ljubljani in je pomembno in primerno zlasti tudi kot čtivo, ker prikazuje, bogato na notranji poglobitvi, čas, razmere in ljudi tiste dobe, v kateri je svet pričakoval Odrašenika. Jasno sta izoblikovana in izluščena — kraljestvo sveta od kraljestva nebes; oblast telesnosti — oblast duha. Pisatelj se je držal evangeljskih in zgodovinskih podatkov in izoblikoval snov v močnih, pretresljivih prizorih, polnih ustvarjajoče domišljije, ki tvorijo veliko dramatično zaokroženost in se stopnjujejo v idejno živo ubrano celoto.

Igra je prepletena z branjem božje besede in pesmi psalmistov. Delo je režiral avtor Edvard Gregorin. Scenično glasbo je skomponiral prof. M. Tomc, plesno glasbo Raha-Rajhenič. Koreografija plesov je inž. Golovina. V igri nastopa domala ves dramski ansambel, pomožen z velikim številom sodelujočih. Prva uprizoritev „Kralja z neba“ bo na prvi božični praznik, v nedeljo, dne 25. decembra ob 15. uri popoldne v drami. Iz statistike o predstavah podeželskih odrov je razvidno, kako pričakovana in zaželjena je bila ta božična igra. Saj je doživela poleg pasijonske drame „V času obiskanja“ največje število predstav in ponovitev. S temi dramami je stopil Edvard Gregorin poleg pasijonske igre (Gregorin —

Tominec) „I.N.N.I.“ in svoje tridejanske drame „Igra življenja“, ki je bila igrana in jo še vedno igrajo razni odri — pred najširšo javnost. — Edvard Gregorin, ki je postal po prevratu ob otvoritvi našega Narodnega gledališča njegov član, je letos ob 20 letnici obstoja državnega Narodnega gledališča, doživel tudi svojo 20 letnico odrskega udeleževanja. Nastopil je prvič na praznik, dne 8. decembra 1918. leta v vlogi Venclja v „Desetem bratu“. V dvajsetih letih odrskega dela je poleg številnih odličnih in pomembnih igralskih kreacij spisal, kakor je iz gornjih podatkov razvidno, tudi štiri drame, ter se tako uveljavil in postal znan na širšem občinstvu kot pisatelj zgodovinsko-bibličnih dram. M. Sl-eva.

### Za smeh in kratek čas

V nekem malem mestu na deželi so imeli majhno gledališče. Pravkar so se vršile vaje za Connersovo veseligo „Roksi“. Pri neki vaji, že blizu nastopa, pa so igralci zastoj čakali na režiserja, ki je izginil neznan kam. Kasneje se je izvedelo, da ga je zapeljala vesela družba ter je v prijetnem razpoloženju popolnoma pozabil na svojo dolžnost. Igralci pa so postali nestrpni, zato so se hoteli režiserju osvetiti. Režiser je obljubil, da bo poleg igre „Roksi“ režiral še „Belo bolezen“, „Belega konjička“, „Tri vaške svetnike“ ter „Nižavo“. Igralci so postavili v sobi mrtvaški oder, ga okrasili z zelenjem položili nanj svoje vloge ter napisali sledečo posmrtnico:

„Roksi je umrla na Beli bolezen in odahala na Belem konjičku v spremstvu Treh vaških svetnikov v Nižavo.

Kako je režiser sprejel to šalo, o tem zgodbica ne govori.

### MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0'50. Najmanjši znesek je 6 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Mizarskega pomočnika mlajšega za fino pohištvo sprejem takoj. Oglasiti se dne 27. decembra popoldne, Mizarstvo „Sloga“, Božič Jože, Struževo.

Cistokrven pes, pasme foksterijer, se takoj proda. Poizve se v upravi.

Vajenca-ko za fotografijo proti mesečni nagradi sprejem. Prednost dober risar. Foto Jug, Kranj.

„Panexsol“ lampo za obsevanje poceni prodam. Orazem, Kranj, Blejska cesta 3.

Izjava. Podpisani izjavljam, da bom sodnijsko postopal proti vsakemu, ki bi razširjal o meni neresnico, t. j. da sem bil podkupljen od Krta radi uboja, izvršenega mesca septembra, češ da sem vse vedel. Ako pa moja hči ni pravilno pričala, naj jo zaprejo četudi 5 let. — Knific Jožef.

Zidan štedilnik srednje velik, kompletan se poceni proda. Rebolj, Blejska 5, Kranj.

Lokal za trgovino v Kranju iščem. Ponudbe pod šifro „Centrum“.

Odda se takoj sobja s štedilnikom. Sražišče 95 (Bantele).

Preklie. Podpisani Dolinar Franc, posestnik in cerkovnik na Primskovem obžalujem neresnične trditve, ki sem jih izrekel napram Bizjak Janezu mlajšemu iz Primskovega 22 in se mu najlepše zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

V Kranju, 17. decembra 1938.

Dolinar Franc, l. r. Primskovo 35.

Mirna stranka išče takoj ali pozneje zdravo, sončno dvosobno stanovanje s potrebnimi pritliklinami. Naslov v upravi.

Prazno sobo oddam takoj na Klancu 70. Poizve se v trgovini „Hermelin“ pri novem mostu.

### Mestni stavbenik

## PAVEL BREN

Kranj, Jenkova 5.

Prevzema in projektira načrte, statične proračune, gradi vse talne in podtalne zgradbe kakor: delavske hiše, tovarne, vodne in parne žage, mline, opekarne, najmodernejše vile itd. itd. solidno in po zmerni ceni. — Prevzema gradbena vodstva, daje tehnične nasvete, vodi privatne in sodne cenitve. Vsem cenj. naročnikom se najtopleje priporoča.

Praktično darilo za Božič in Novo leto je lep dežnik, ki ga dobite pri dežnikarju

JENKO ALOJZIJU KRANJ

Poleg dežnikov imam na zalogi raznovrstno kožuho, boe, lisice, ovratnike itd. itd.

## VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani - Frankopanska ulica 11.

### Vsi, ki ste se poročili

in se niste na dan poroke fotografirali, Vam lahko to slikanje izvršimo naknadno, ker imamo tudi za to poročni šopek.

### FOTO JUG, - KRANJ

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem naročnikom in poslovnim prijateljem

### Mizarstvo „Sloga“

Božič Jože — Kranj - Struževo 44

## Hotel „Stara pošta“ - Kranj

Velika izbira svežih morskih in sladkovodnih rib po znižani ceni na zalogi vsak PETEK in tudi na dan pred BOŽIČEM

Na željo dostavimo okusno pripravljene ribe tudi na dom.

Cenjenim gostom nudimo tudi sledeča letošnja pristna vina:

Originalni „Dingač“ in „Opolo“ ter pristna dolenjska in štajerska vina.

Čez ulico vsa vina 2 din ceneje. Pri večjem odjemu poseben popust.

### Na dan sv. Štefana: Domača veselica s plesom.

BREZ VSTOPNINE. ZAČETEK OB 7. URI ZVEČER.

Za cenj. obisk se vljudno priporočata ter želita vesele božične praznike in srečno Novo leto

Franc in Francka Lieber.



Odbor Gorenjske kmetijske zadruge v Kranju sporoča žalostno vest, da je po doigi in mučni bolezni umrl naš odbornik, gospod

## JANEZ PORENTA

posestnik v Srednjem Bitanju

Vestnega in požrtvovalnega zadržnika smo spremlili v četrtek, dne 22. decembra 1938 ob polni 10. k večnemu počitku na župno pokopališče v Šmartnem pri Kranju.

KRANJ, dne 21. decembra 1938.

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA.



Take ure od 100 din dalje

### Res poceni božična darila!

Ure, zlatnina, in druga darila pri Rangusu v Kranju se bodo dobila!

**B. RANGUS** zlatar in sodni cenilec v Kranju

Zlato in srebro kupujem po najvišji dnevni ceni!



14 karatni zlati prsni žez od 70 din dalje



14 karatni zlati uhani žez od 60 din dalje

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem

**JOŽE VIDMAR, - manufaktura „PRI BAJŽELNU“**

Centrala Kranj

Podružnica Tržič

Vesele božične praznike  
in srečno Novo leto 1939  
želi vsem odjemalcem

**Anton Vreček**  
trgovina

špecerija, porcelan, steklo in  
mešano blago.

Se toplo priporoča za nadaljni  
nakup.

Vsem odjemalcem želi srečne in bla-  
goslovljene božične praznike ter uspe-  
ha polno Novo leto

**Jurij Pollak**  
strojno mizarstvo  
K R A N J

Vesele božične praznike in  
srečno Novo leto želi

**Franc Šink**  
slasličičarna in svečarna  
Kranj

Vesele božične praznike in srečno  
Novo leto, želi

**Lekarna M. Rauh**  
KRANJ, Mestni trg

Vesele BOŽIČNE PRAZNIKE in srečno  
NOVO LETO želi svojim odjemalcem

**Ana Kristančič**  
KRANJ

Čevlji — perilo — nogavice!  
Najnižje cene!



Blagoslovljene praznike  
in srečno Novo leto že-  
liva vsem cenj. gostom

**Ivanka in Nace**  
**KOKALJ**  
gostilna „pri Matičku“  
KRANJ

Za praznike bom točil najboljša vina!

Vesele božične praznike  
želi vsem

**Vinko Oselji**  
pečar  
KRANJ, Glavni trg 18

**Vrtnarstvo**

**SUŠNIK FRANC, KRANJ**

želi vsem cenj. odjemalcem vesele  
praznike in srečno Novo leto.  
Priporočam se za nadaljno naklonjenost.

Vesel Božič in srečno Novo leto  
želi naročnikom in odjemalcem

**Viktor Tonejc**  
tapetnik — Kranj

Vesel Božič in srečno Novo leto želi

**Marija Galjot**  
damska konfekcija — KRANJ

Vesele BOŽIČNE PRAZNIKE in  
srečno, blagoslovljeno NOVO LETO

ž  
e  
|  
i

## Hranilnica in posojilnica v Kranju (Ljudski dom)

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

**Lekarna Mr. Ph. Fran Šavnika dediči**  
„Pri sv. Trojici“  
K r a n j

Blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto želi  
vsem svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem

**Z A B R E T I V A N**  
tovarna opeke in lesna industrija  
BOBOVK pri KRANJU

Prvovrstni strešni bobovec.

Raznovrstne zidne, votle in fasadne opeke.

Vsem našim cenj. odjemalkam in odjemalcem želimo vesele božične  
praznike in srečno Novo leto in se za nadaljno naklonjenost priporočamo

**ANDREJ OGRIZEK**  
prva kranjska pletilnica

**MINKA OGRIZEK**  
trgovina galanterije, modnih pletenin, ročnih del

VEDNO V VELIKI IZBIRI NA ZALOGI:

**Priznana lepe pletenine** lastnega izdelka za dom, za šport po najnovej-  
ših krojih, tudi po meri.

**Galanterija**, damsko perilo, rokavice, nogavice, čipke, robci, kravate, kape.

**Ročna dela in ves potrebni material**, volna vseh vrst in barv, DMC  
prejce in CMS material, miljeji, prti, garniture, blazine, garni, svile in  
kvačkanci itd.

**Entlanje, ažuriranje, plisiranje, predtiskanje, strojno in ročno**  
**vezenje** perila, monogramov, oblek in zaves, hitro, lično in ceneno!

**NAŠE GESLO:**

Postreči Vam vedno z najboljšim, ker slabo blago je dvakrat  
drago.

Vesele božične praznike  
in  
srečno Novo leto  
želi vsem cenj. odjemalcem

**JANKO RANT**  
špec. trgovina  
KRANJ

Vesel Božič in srečno v Novem  
letu želi

„KOVINA“  
železnina - KRANJ

Vesel Božič in srečno Novo  
letu želi vsem

**Gostilna**  
„Joštar“  
Kranj

**POGAČNIK JANKO**  
trgovina z mešanim blagom  
KRANJ

želi vsem vesele praznike in srečno Novo  
letu ter se priporoča za nadalj. cenj. obisk

Vesel Božič in srečno Novo  
letu želi

**Franjo Nadižar**  
strojno mizarstvo  
KRANJ

Cene zmerne in solidne!

Prav vesel Božič želi vsem cenjenim  
odjemalcem ter se še nadalje pripo-  
roča za cenjeni obisk

**MODNA TRGOVINA**  
**IVO WENDLING**  
KRANJ



Bifé  
pri

**STANKOTU**  
V KRANJU

želi vsem gostom in odjemalcem  
vesele božične praznike in srečno Novo leto  
**Vida in Stanko KAPUŠIN**

Vsem cenj. odjemalcem želi vesele  
praznike in srečno Novo leto

**Ivan Bitenc**

ključavničar in trgovina s kolesi  
KRANJ, Vidovdanska c. (poleg gimn.)

Vsem cenj. oddjemalcem želi vesele BOŽIČNE PRAZNIKE  
ter prav srečno in zadovoljno NOVO LETO

manufakturna trgovina  
**M. KOKL - KRANJ**

Priznано najlepša izbira!

Skrajno solidne cene!

Vesele božične praznike in srečno  
Novo leto želi vsem cenj.  
gostom in obiskovalcem

**FRANC BRULC**  
gostilničar - Kranj

Vesele praznike in srečno Novo leto  
želi tvrdka

**M. Česenj**

trgovina z lesenimi potrebščinami

Vesel Božič in blagoslovljeno Novo  
leto želi vsem svojim cenjenim od-  
jemalcem in se še za nadalje priporoča

**Janez Klemenčič**  
mesarija

KRANJ, Bleiweissova ulica št. 24.

**Podružnica Stražišče**  
poleg Šmartinskega doma

Vesele božične praznike  
želi vsem cenj. oddjemalcem  
ter se priporoča za  
nadaljni obisk

**M. KANDUČ**  
nasl. S. BRINOVEC  
galanterijska trgovina  
**KRANJ**

Vesele božične praznike in srečno No-  
vo leto želi vsem cenj. obiskovalcem

slasličarna  
**TONE MOHOR**  
Kranj

Vesele božične praznike in blagoslovljeno Novo  
leto želi vsem svojim članom

**Gorenjska kmetijska zadruga**  
**K r a n j**

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi  
vsem svojim oddjemalcem v vseh podružnicah

**MLEKARSKA ZADRUGA**  
(skupni obrat) Naklo pri Kranju

**MARENČIČ RAJKO**

špecerijska trgovina v K R A N J U

želi vsem svojim cenjenim oddjemalcem  
prav vesel BOŽIČ in srečno NOVO LETO  
ter se priporoča še nadalje za cenj. obisk.

Vsem svojim cenj. oddjemalcem  
želi vesele božične praznike in  
srečno Novo leto

**Anton Šinkovec, Kranj**  
vrvarna in trgovina

**Tiskarna**  
**Tiskovnega društva**

želi vsem

**vesele božične praznike in blago-  
slovljeno, uspeha polno Novo leto!**



Srečne in blagoslovljene  
BOŽIČNE PRAZNIKE

želi vsem cenj. naročnikom

**ANTON KOS**

strojno mizarstvo  
KRANJ - KLANC

Priporočam se za nadaljno  
naklonjenost

Tvrdka

**J. KNIFIC**

tovarna vsakovrstne žime

želi vsem svojim po-  
slovnim prijateljem, od-  
jemalcem in naročni-  
kom blagoslovljene bo-  
žične praznike in sreč-  
no Novo leto. Vsem  
se toplo priporoča v  
prihodnjem letu.

Vesele božične praznike želi

nova zlatarska delavnica

**HVALA FRANC**

zlatar juvelir - KRANJ

Kupujemo staro zlato in srebro, ali za-  
menjamo za drugo blago.

Vesele božične praznike in srečno  
Novo leto želi vsem svojim oddjemal-  
cem in poslovnim prijateljem

**Albin Jazbec**

konfekcijska trgovina

Kranj



Vesele in srečne božične praz-  
nike ter srečno in blagoslova  
polno Novo leto želi

**HRANILNICA**  
in  
**POSOJILNICA**  
v Šenčurju

**Novoporočeni!**

Najlepše in najcenejše  
spominske slike na  
poroko Vam izvrši

**Foto Jug - Kranj**